

ГЛАВА 4 ОПЕРАЦІЇ З РОЗПОДІЛУ

4.01 Визначення:	Операції з розподілу являють собою операції, в результаті яких додана вартість, що створюється за рахунок виробництва, розподіляються між працею, капіталом та урядом, а також операції, що зв'язані з перерозподілом доходів і багатства.
---------------------	--

Розрізняють поточні перекази та перекази капіталу, при цьому, останні забезпечують перерозподіл заощаджень та багатства, а не доходу.

ОПЛАТА ПРАЦІ НАЙМАНИХ ПРАЦІВНИКІВ (D.1)

4.02 Визначення:	Оплата праці найманих працівників (D.1) визначається як загальна сума винагороди, у грошовій або натуральній формі, що виплачується працедавцем співробітнику в обмін на роботу, виконану останнім протягом звітного періоду.
---------------------	---

Оплата праці найманих працівників складається з таких компонентів:

(a) заробітна плати (D. 11):

- заробітна плата в грошовій формі;
- заробітна плата в натуральній формі.

(b) соціальні внески роботодавців (D.12):

- фактичні соціальні внески роботодавців (D.121);
- фактичні пенсійні внески роботодавців (D.1211);
- фактичні непенсійні внески роботодавців (D.1212).
- умовно нараховані соціальні внески роботодавців (D.122);
- умовно нараховані пенсійні внески роботодавців (D. 1221);
- умовно нараховані непенсійні внески роботодавців (D.1222).

ЗАРОБІТНА ПЛАТА (D.11)

Заробітна плата в грошовій формі

4.3 Заробітна плата в грошовій формі включає соціальні внески, податок на доходи та інші виплати, що сплачуються співробітниками, у тому числі ті, що утримуються роботодавцем та оплачуються безпосередньо в фонди соціального страхування, податкові органи тощо від імені співробітника:

Заробітна плата в грошовій формі включає в себе наступні види винагороди:

- а) основна заробітна плата, яка сплачується на регулярній основі;
- б) доплати, такі як оплата за понаднормову роботу, роботу в нічний час, роботу у вихідні дні, доплати за неприємні і небезпечні умови;
- в) вартість допомоги на проживання, місцеві надбавки та допомога експатріантам;

- d) бонуси та інші екстраординарні виплати, пов'язані з загальною продуктивністю підприємства, що виплачуються згідно системи заохочень, бонуси на основі продуктивності чи прибутку, святкові премії без урахування соціальних виплат співробітникам (див. пункт 4.07. с), 13-а та 14-а зарплата, також відома як щорічні додаткові виплати;
- e) доплата на транспорт до місця роботи, за вирахуванням доплат та компенсацій витрат співробітників під час відрядження, переведення, звільнення та представницьких витрат, понесених ними при виконанні своїх обов'язків (див. пункт 4.07. а);
- f) відпускні за офіційні свята чи щорічні відпустки;
- g) комісійні, чайові, плата за послуги та винагорода директорів, що сплачуються співробітникам;
- h) платежі, що здійснюються роботодавцями на користь своїх співробітників за програмами заощадження;
- i) екстраординарні виплати на користь співробітників, які звільняються з підприємства, якщо ці платежі не передбачені в колективному договорі;
- j) компенсація витрат на житло, що виплачується готівкою роботодавцями на користь своїх співробітників.

Заробітна плата в натуральній формі

4.4 Заробітна плата в натуральній формі складається з товарів і послуг та інших не грошових виплат, що надаються безкоштовно чи за зниженими цінами роботодавцями,

Визначення: які можуть бути використані співробітниками у власний час і на свій

розсуд для задоволення власних потреб або бажань чи бажань інших членів своїх сімей.

4.5 Нижче приведені приклади заробітної плати в натуральній формі:

- a) страви і напої, в тому числі ті, що споживаються під час відряджень, за винятком спеціального харчування чи напоїв, обумовлених виключними умовами праці. Зниження цін, що отримуються в безкоштовних чи субсидованих їдальнях, або отримуються у вигляді талонів на обід, включаються до заробітної плати в натуральній формі;
- b) власне чи придбане житло чи такі житлові послуги, які можуть використати всі члени сім'ї, до якої належить співробітник;
- c) службовий одяг та інший одяг, який співробітники одягають за межами та на робочому місці;
- d) послуги транспортних засобів чи використання інших товарів тривалого користування для особистого користування працівників;
- e) товари та послуги, вироблені у процесі, в якому зайнятий співробітник, наприклад, безкоштовний проїзд для працівників залізниці або авіакомпанії, безкоштовне вугілля для шахтарів або безкоштовне харчування для працівників сільського господарства;
- f) надання співробітникам та їх сім'ям можливості використання місць відпочинку, святкування та заняття спортом;
- g) перевезення до місця роботи, крім випадків, перевезень співробітників в їх вільний час, паркінг, яка звичайно б оплачувалася співробітниками;
- h) догляд за дитиною для дітей співробітників;
- i) платежі на користь співробітників, що здійснюються роботодавцями трудовим радам або іншим подібним органам;
- j) бонусні акції надані співробітникам;
- k) кредити співробітникам за зниженими відсотковими ставками. Вартість

компенсаційної виплати оцінюється сумою, яку повинен був би сплатити співробітник, при сплаті відсотків за ринковою ставкою, за вирахуванням фактично сплаченої суми відсотків. Виплата відображається у складі заробітної плати на рахунку отримання доходу, а відповідна умовна виплата відсотків співробітником на користь роботодавця відображається на рахунку первинного розподілу доходів;

l) Опціони на акції, відповідно до яких роботодавець дає співробітнику можливість купити акції або частки за певною ціною в майбутньому (див. пункти 4.168 до 4.178);

m) Доходи, отримані від неспостережуваної діяльності в корпоративному секторі, та передані співробітникам, що беруть участь в цій діяльності для їх особистого користування.

4.6 Товари та послуги, надані працівникам у вигляді заробітної плати в натуральній формі, оцінюються за основними цінами на момент їх вироблення роботодавцем та цінами покупців на момент придбання роботодавцем. У разі безкоштовного надання, вся сума заробітної плати в натуральній формі розраховується за основними цінами (або цінами покупців роботодавця при придбання роботодавцем) товарів і послуг. Ця величина зменшується на суму, виплачену співробітником, у разі надання товарів та послуг за пільговими цінами, а не безкоштовно.

4.7 Заробітна плата не включає в себе такі виплати:

a) витрати роботодавців, необхідні для виробничого процесу роботодавця. Нижче наведені деякі приклади:

(1) допомога або компенсація співробітникам за відрядження, переведення, звільнення та представницькі витрати, понесені під час виконання своїх обов'язків;

(2) витрати на забезпечення зручностей на місці роботи, медичні огляди, необхідні у зв'язку з характером роботи, надання робочого одягу, необхідного для роботи;

(3) послуги з забезпечення житлом за місцем роботи, яке не може бути використані сім'єю співробітника, наприклад каюти, приміщення для відпочинку, гуртожитки робітників і хатини;

(4) спеціальне харчування чи напої, обумовлені особливими умовами праці;

(5) допомога, що виплачується співробітникам на придбання інструментів, обладнання або спеціального одягу, необхідних для їх роботи, або частина їх заробітної плати, яку вони згідно з трудовими договорами мають виділяти для подібних покупок. Якщо витрати співробітників, які згідно з трудовими договорами зобов'язані придбавати інструменти, обладнання, спецодяг тощо, повністю не відшкодовуються, залишок понесених витрат віднімається від сум, які вони отримують у вигляді заробітної плати, а проміжне споживання роботодавців збільшується на відповідну суму.

Витрати на товари та послуги, які роботодавці зобов'язані надавати своїм співробітникам для виконання ними своєї роботи, розглядаються як проміжне споживання роботодавців.

b) Суми заробітної плати, які роботодавці сплачують своїм співробітникам тимчасово, наприклад у разі хвороби, материнства, трудового каліцтва, інвалідності тощо. Ці виплати розглядаються як інша непенсійна допомога з фонду соціального страхування (D.6222) і ці ж суми відображаються у складі умовно нарахованих непенсійних соціальних внесків роботодавців (D.1222);

- с) інша допомога по соціальному страхуванню, пов'язана з працевлаштуванням, у формі допомоги дітям, подружжям, родині, допомоги на освіту та інша допомога на утриманців, а також допомога у вигляді надання безкоштовних медичних послуг (крім тих, що обумовлені характером роботи) працівникам або членам їх сімей;
- д) податки, що нараховуються роботодавцем на фонд заробітної плати. Наприклад, податок на заробітну плату. Ці податки, що сплачуються підприємствами, оцінюються або як частина сплаченої заробітної плати, або як фіксована сума на одну зайняту особу. Вони вважаються іншими податками на виробництво.
- е) виплати надомним працівникам за відрядною оплатою. Якщо доходи, отримані надомним працівником залежать від вартості виробництва певного виробничого процесу, за який відповідає така особа, незалежно від обсягу вкладеної праці, такий вид винагороди свідчить про те, що працівник є самозайнятою особою.

СОЦІАЛЬНІ ВНЕСКИ РОБОТОДАВЦІВ (D.12)

4.08

Definition:

Соціальними внесками роботодавців є соціальні внески, що сплачуються роботодавцями до фондів соціального страхування чи інших програм соціального страхування пов'язаних з працевлаштуванням, для забезпечення соціальними виплатами своїх співробітників.

Сума, що дорівнює вартості соціальних внесків роботодавців, понесених з метою забезпечення своїх співробітників правами на соціальні виплати, відображаються в обліку у вигляді оплати праці найманих працівників. Соціальні внески роботодавців можуть бути фактичними чи умовно нарахованих. Фактичні соціальні внески роботодавців (D.121)

4.09

Визначення:

Фактичні соціальні внески роботодавців (D.121) складаються з платежів, здійснених роботодавцями на користь своїх працівників страховикам (програми соціального забезпечення та інші програми соціального страхування пов'язані з працевлаштуванням). Ці платежі покривають внески передбачені законом, звичайні, договірні та добровільні внески по страхуванню від соціальних ризиків та на потреби

Хоча вони оплачуються безпосередньо роботодавцями, ці страхові внески роботодавців розглядаються як компонент оплати праці найманих працівників. В цьому випадку вважається, що співробітники сплачують внески страховикам.

Фактичні соціальні внески роботодавців складаються з двох категорій. Внески, пов'язані з пенсіями та внески для інших вигод відображаються окремо в наступних статтях:

- а) Фактичні пенсійні внески роботодавців (D.1211);
- б) Фактичні непенсійні внески роботодавців (D.1212).

Фактичні непенсійні внески роботодавців відповідають внескам, пов'язаним з соціальним ризиками і потребами за винятком пенсій (наприклад, у випадку хвороби, догляду за дитиною, трудового каліцтва, інвалідності, звільнення тощо) своїх співробітників.

Умовно нараховані соціальні внески роботодавців діляться на дві категорії: Умовно нараховані соціальні внески роботодавців (D.1222) являють собою аналог іншої допомоги по соціальному страхуванню (за вирахуванням можливих соціальних внесків працівників), що оплачуються безпосередньо роботодавцями своїм працівникам або колишнім працівникам та іншим особам без участі страхового підприємства чи автономного пенсійного фонду і без створення спеціального фонду чи сегрегованого резерву для цієї мети.

4.10

Визначення:

Умовно нараховані соціальні внески роботодавців (D.122)

а) Умовно нараховані пенсійні внески роботодавців (Д. 1221)

Програми соціального страхування щодо пенсій поділяються на програми з фіксованими внесками та програми з фіксованими компенсаційними виплатами.

Програма з фіксованими внесками - це програма, в якій компенсаційні виплати визначаються внесками, що здійснюються до фонду та доходом від інвестування коштів. У момент виходу на пенсію саме співробітник бере на себе всі ризики, пов'язані з компенсаційними виплатами. В таких програмах відсутні умовно нараховані внески, за винятком випадку, коли роботодавець має свій фонд. У цьому випадку витрати на функціонування фонду розглядаються як умовно нараховані внески, що виплачуються співробітнику у вигляді частини оплати праці найманих працівників. Ця сума також відображається як витрати на кінцеве споживання фінансових послуг домашніми господарствами.

Програма з фіксованими компенсаційними виплатами - це програма, коли компенсаційні виплати що сплачуються учасникам, визначаються за правилами фонду, тобто з використанням формули, яка дозволяє визначити платіж чи мінімальний платіж. У типовій програмі з фіксованими компенсаційними виплатами і роботодавець, і співробітник здійснюють внески, при цьому, для співробітника внески є обов'язковими, що становить частину його поточної зарплати. Витрати на виплату відповідних компенсаційних виплат є обов'язком роботодавця. Саме роботодавець бере на себе ризик щодо надання компенсаційних виплат.

У програмі з фіксованими компенсаційними виплатами має місце умовно нарахований внесок роботодавцем, що розраховується у наступному порядку:

Умовно нарахований внесок роботодавця дорівнює

Збільшенню компенсаційних виплат за результатами поточного періоду

зайнятості

мінус сума фактичного внеску роботодавця

мінус сума внеску співробітником

плюс витрати на функціонування фонду.

Деякі програми можуть не передбачати внесків, оскільки роботодавцем чи

співробітником фактичні внески не здійснюються. Проте, умовно нарахований внесок роботодавця розраховується і умовно відображається в порядку, описаному вище.

Якщо пенсійні права фондів для державних службовців не відображаються на основних рахунках, умовно нараховані пенсійні внески державних службовців оцінюються на основі актуальних розрахунків. Тільки у випадках, коли актуарні розрахунки не можуть надати достатній ступінь надійності, можливе використання двох інших підходів для оцінки умовно нарахованих пенсійних внесків державних службовців:

(1) виходячи з розумного відсотка сплаченої заробітної плати поточним співробітником або

(2) у сумі різниці між поточними компенсаційними виплатами до сплати та фактичними внесками до сплати (службовцями і урядом в якості роботодавця).

б) Умовно нараховані пенсійні внески роботодавців (D. 1222)

Той факт, що певні соціальні виплати здійснюються безпосередньо роботодавцями, а не через фонди соціального забезпечення у якості посередників або інших страховиків, не заважає відображати їх у вигляді соціального забезпечення.

Оскільки витрати щодо цих компенсаційних виплат утворюють частину витрат роботодавців на оплату праці, вони також включаються в оплату праці найманих працівників. Тому для таких співробітників умовно нараховується винагорода в сумі, що дорівнює сумі соціальних внесків, необхідних для забезпечення прав на соціальні виплати, які вони утворюють. Ці суми враховують будь-які фактичні внески роботодавця чи співробітника, і залежать не тільки від обсягів сплачуваних компенсаційних витрат, але і від того, яким чином зобов'язання роботодавців за такими програмами, ймовірно, розраховуватимуться в майбутньому в результаті таких факторів, як очікувані зміни кількості, розподіл за віком та тривалість життя своїх поточних та попередніх співробітників. Суми, нараховані щодо внесків, ґрунтуються на тих же актуальних розрахунках, що дозволяють розрахувати обсяги премій, що стягуються страховими підприємствами.

Проте на практиці, точно розрахувати суму таких умовно нарахованих внесків може бути нелегко. Роботодавець може здійснювати оцінки самостійно, можливо, на основі внесків, що сплачуються до подібних накопичувальних фондів, для розрахунку своїх можливих зобов'язань в майбутньому. При цьому, такі оцінки можуть використовуватися за їх наявності. Іншим підходящим методом є використання прийнятного відсотка заробітної плати, що виплачується нинішнім співробітникам. В іншому випадку, єдиною практичною альтернативою є використання ненакопичувальної непенсійної допомоги, що виплачується роботодавцем протягом одного звітного періоду, як оцінки умовно нарахованої винагороди, яка знадобилася б для покриття умовно нарахованих внесків. Компенсаційні виплати, фактично сплачені в поточному періоді, забезпечують прийнятну оцінку внесків та пов'язаної умовно нарахованої винагороди.

4.11 На рахунках секторів витрати на пряму соціальну допомогу спершу відображаються як використання на рахунку отримання доходу у вигляді компоненту оплати праці найманих працівників, і вдруге як використання на рахунку вторинного розподілу доходів у вигляді соціальних виплат. Для компенсації останнього рахунку, передбачається, що домогосподарства співробітників повертають сектору роботодавців умовно нараховані соціальні внески роботодавця, що разом з можливими соціальними внесками

роботодавців використовуються для фінансування прямого соціального забезпечення, наданого їм цими ж роботодавцями. Ця умовна схема подібна до тієї, що використовується для фактичних соціальних внесків роботодавців, які проходять через рахунки домашніх господарств, а потім відображаються у вигляді їх оплати на користь страховиків.

4.12 Момент відображення оплати праці найманих працівників:

- a) заробітна плата (D.11), відображається в періоді виконання роботи. Проте, спеціальні бонуси чи інші екстраординарні платежі, на кшталт 13-ої зарплати, відображаються на момент настання оплати.[1]{2} Момент відображення опціонів на акції може знаходитися в періоді між датою надання та датою надання права. Якщо дата не відповідає умовам, вартість опціону відображається на дату надання права;
- b) фактичні соціальні внески роботодавців (D.121) відображаються у періоді, в якому виконуються роботи;
- c) умовно нараховані соціальні внески роботодавців (D.122) відображаються за наступними категоріями:
 - (1) Внески, що є аналогом обов'язкової прямої соціальної допомоги, відображаються в періоді, в якому виконуються роботи;
 - (2) Внески, що є аналогом добровільної прямої соціальної допомоги, відображаються в момент надання цих виплат.

4.13 Оплата праці найманих працівників складається з таких компонентів:

- a) оплата праці співробітника-резидента роботодавцем-резидентом;
- b) оплата праці співробітника-резидента роботодавцем-нерезидентом;
- c) оплата праці співробітника-нерезидента роботодавцем-нерезидентом;

Ці елементи відображаються в наступному порядку:

- (1) оплата праці співробітників-резидентів та співробітників-нерезидентів роботодавцями-резидентами обліковується на обох статтях (a) і (c) і відображаються як використання на рахунку отримання доходу секторів та галузей, до яких належать роботодавці;
- (2) оплата праці співробітників-резидентів роботодавцями-резидентами та роботодавцями-нерезидентами обліковується на обох статтях (a) і (b) і відображається як ресурси на рахунку розподілу основних доходів домашніх господарств;
- (3) стаття (b), оплата праці співробітників-резидентів, роботодавцями-нерезидентами відображається як використання на зовнішньому рахунку основних доходів і поточних переказів;
- (4) стаття (c), оплата праці співробітників-нерезидентів роботодавцями-резидентами відображається як ресурси на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів.

Податки на виробництво та імпорт (D.2) складаються з обов'язкових, односторонніх

4.14

ПОДАТКИ НА ВИРОБНИЦТВО ТА ІМПОРТ (D.2)

Визначення:

платежів у грошовій або натуральній формі, які стягуються органами загального управління чи інститутами Європейського союзу щодо виробництва та імпорту

товарів і послуг, використання робочої сили, володіння чи використання земельних ділянок, будівель або інших активів, що використовуються у виробництві. Ці податки підлягають сплаті незалежно від отриманих прибутків.

4.15 Податки на виробництво та імпорту складаються з наступних компонентів:

- a) податки на товари (D.21):
 - (1) податки на додану вартість (ПДВ) (D.211);
 - (2) податки й мито на імпорту без урахування ПДВ (D.212);
 - ввізне мито (D.2121);
 - податки на імпорту за винятком ПДВ і мита (D.2122);
 - (3) податки на товари, за винятком ПДВ та податків на імпорту (D.214);
- b) інші податки на виробництво, (D.29).

ПОДАТКИ НА ТОВАРИ (D.21)

4.16

Визначення:

Податки на товари (D.21) - це податки, що підлягають сплаті на одиницю певного товару або послуги, що виробляються чи продаються. Податок може бути у формі конкретної суми на одиницю кількості товарів чи послуг, або він може розраховуватися у вигляді встановленого відсотку від ціни на одиницю чи вартість товарів і послуг, що виробляються чи продаються. Податки, що нараховуються на продукцію, незалежно від того, яка інституційна одиниця сплачує податок, включаються до податків на товари, якщо вони спеціально не включені до іншої статті.

Податок на додану вартість (ПДВ) (D.211)

4.17 Податок на додану вартість (ПДВ) - це податок на товари або послуги, отримані

на етапах виробництва підприємствами і який стягується в повному обсязі з кінцевих Визначення покупців.

Ця стаття податків на додану вартість (D.211) включає в себе податок на додану вартість, що справляється органами загального управління, та які застосовуються до національних та імпортованих товарів, а також інші вираховуванні податки, які справляються відповідно до тих же правил, що застосовуються до ПДВ. Всі податки типу ПДВ іменуються надалі «ПДВ». Спільною рисою податків типу ПДВ є те, що для проміжного споживання та накопичення валового основного капіталу виробники зобов'язані сплачувати уряду тільки різницю між ПДВ, нарахованим на їх продажі та ПДВ, нарахованим, на їх закупівлі.

ПДВ, відображаються у вигляді чистої суми з урахуванням наступного:

- a) випуск товарів і послуг та імпорту оцінюються без урахування ПДВ згідно рахунку-фактури;
- b) закупівлі товарів і послуг відображається з урахуванням сум ПДВ, що не

вираховуються. ПДВ відображається як навантаження на покупців, а не продавців, і тільки тих покупців, які не мають можливості його зменшити. Більша частина ПДВ відображається як податок, що сплачується при кінцевому використанні, в основному при споживанні домашніми господарствами. По економіці в цілому ПДВ дорівнює різниці між сукупною сумою ПДВ згідно рахунку-фактури та сукупною сумою ПДВ, яка підлягає зменшенню (див. пункт 4.27).

Податки й мито на імпорт без урахування ПДВ (D.212)

4.18 Податки й мито на імпорт без урахування ПДВ (D.212) включають обов'язкові

платежі, що стягуються органами загального управління чи інститутами Європейського ^{Визначення:} Союзу з імпортованих товарів без урахування ПДВ перед тим як допустити їх до вільного обігу на економічній території та з послуг, що надаються суб'єктам-резидентам суб'єктами-нерезидентами.

Ці виплати включають в себе:

a) ввізне мито (D.2121): воно складається з мита або інших імпортованих зборів, що сплачуються відповідно до сітки митних тарифів з товарів, коли вони стають доступними для використання на економічній території країни використання;

b) податки на імпорт, за вирахуванням ПДВ та імпортованого мита

(D.2122).

Ця стаття включає в себе:

(1) податки на імпортовану сільськогосподарську продукцію;

(2) грошові компенсаційні суми, що накладаються на імпорт;

(3) акцизи й спеціальні податки на деякі імпортовані товари, якщо такі акцизи і податки на аналогічну продукцію вітчизняного походження оплачуються самою філією виробника;

(4) загальні податки з продажів, що сплачуються при імпорті товарів та послуг;

(5) податки на спеціальні послуги, що надаються підприємствами-нерезидентами суб'єктам-резидентам в межах економічної території;

(6) прибуток державних підприємств, що мають монополію на імпорт деяких товарів або послуг, що передаються державі.

Чисті податки й мито на імпорт без урахування ПДВ розраховуються шляхом вирахування субсидій на імпорт (D.311) з податків і мита на імпорт без урахування ПДВ (D.212).

Податки на товари, за винятком ПДВ та податків на імпорт (D.214);

4.19

Визначення:

Податки на товари за вирахуванням ПДВ і ввізного мита (D.214) складаються з податків на товари та послуги, які сплачуються в результаті виробництва, експорту, продажу, передачі, оренди або доставки цих товарів чи послуг або в результаті їх використання для власного споживання чи як власний капітал.

4.20 Дана стаття включає в себе, зокрема:

a) акцизи й податки на споживання (крім тих, які включаються до податків й мита на імпорт);

b) гербовий збір при продажу певних категорій товарів, як-от алкогольні напої або

- тютюнові вироби та з юридичних документів або чеків;
- c) податки на фінансові та капітальні операції, що підлягають сплаті при покупці чи продажу нефінансових і фінансових активів, у тому числі іноземної валюти. Вони сплачуються при переході права власності на землю або інших активів, окрім капітальних переказів (в основному, спадщина та подарунки). Вони розглядаються як податки на послуги посередників;
 - d) податки за реєстрацію автомобіля;
 - e) податки на розваги;
 - f) податок на лотереї, азартні ігри та ставки, крім податків на виграші;
 - g) податки на страхові внески;
 - h) інші податки на послуги окремих категорій: послуги готелів або послуги проживання, житлово-комунальні послуги, послуги ресторанів, транспорту, зв'язок та реклама;
 - i) загальні податки з продажу або податки з обороту (без урахування податків типу ПДВ): до них відносяться податки на оптові і роздрібні продажі виробників, податки на купівлю, податки з обороту;
 - j) прибутки державних монополій, які передаються державі, за винятком здійснення монополії на імпорт деяких товарів чи послуг (входить до D.2122). Державні монополії - це державні підприємства, яким надане законне право здійснювати монополію при виробництві чи поширенні певного виду товару або послуги з метою отримання доходів, а не для задоволення потреб державної економічної та соціальної політики. Коли державному підприємству надаються монополійні права в рамках цілеспрямованої економічної чи соціальної політики у зв'язку з особливим характером товару або послуги чи технології виробництва (наприклад, комунальні послуги, поштові відділення та телекомунікаційні послуги, послуги залізниці і таке інше), надання таких послуг не розглядається як державна монополія.
 - k) мито на експорт та грошові компенсаційні суми від експорту.

4.21 Чисті податки на товари отримуються шляхом вирахування субсидій на продукти (D.31) з податків на товари (D.21).

ІНШІ ПОДАТКИ НА ВИРОБНИЦТВО (D.29).

4.22 Інші податки на виробництво (D.29) складається з усіх податків, що несуть підприємства

в результаті здійснення виробничої діяльності, незалежно від кількості чи вартості вироблених чи проданих товарів і послуг.

Інші податки на виробництво можуть нараховуватися на земельні ділянки, основні засоби чи працю осіб,

зайнятих у процесі виробництва або на певні види діяльності чи операції.

4.23 До інших податків на виробництво (D.29) включається наступне:

- a) податки на володіння або користування землею, будівлями чи іншими структурами, що використовуються підприємствами у виробництві (у тому числі домовласницьке житло);
- b) податки на використання основних засобів (наприклад, транспортних засобів, машин, обладнання) для цілей виробництва, незалежно від того, чи належать активи на правах власності чи перебувають в оренді;
- c) податки на загальний фонд заробітної плати та податки на заробітну плату;

- d) податки на міжнародні операції (наприклад виїзд за кордон, іноземні грошові перекази або аналогічні операції з нерезидентами), що використовуються в цілях виробництва;
- e) податки, що сплачуються підприємствами за комерційні та професійні ліцензії, якщо умовою надання таких ліцензій є сплата встановленої суми. У цьому випадку вони є просто способом отримання доходів, хоча уряд може натомість надавати сертифікат або дозвіл. Однак, якщо уряд видає ліцензії з метою здійснення деяких належних регуляторних функцій, наприклад, при здійсненні урядом перевірки щодо придатності чи безпеки комерційних приміщень, надійності й безпеки використовуваного обладнання, професійної компетентності найнятого персоналу або перевірки на відповідність якості чи певному стандарту вироблених товарів чи послуг, що виробляються в якості умови отримання такої ліцензії, платежі розглядаються як закупівля наданих послуг, за винятком випадків, коли суми, що справляються за ліцензії, не відповідають собівартості перевірок, проведених урядом;
- f) податки на забруднення в результаті виробничої діяльності. Складаються з податків, що стягуються при викидах або скиданні в навколишнє середовище шкідливих газів, рідин або інших шкідливих речовин. Вони не включають платежі за збір та видалення відходів або шкідливих речовин органами державної влади, які являють собою проміжне споживання підприємств;
- g) неповне відшкодування податку на додану вартість внаслідок застосування системи з єдиною ставкою, що часто зустрічається в сільському господарстві.

4.24 Інші податки на виробництво виключають податки на особисте користування транспортними засобами домашніми господарствами, які відображаються як поточні податки на доходи, багатство тощо.

ПОДАТКИ НА ВИРОБНИЦТВО ТА ІМПОРТ, СПЛАЧУВАНІ ІНСТИТУТАМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

- 4.25 Податки на виробництво та імпорт, що сплачуються інститутам Європейського Союзу включають такі категорії податки, що справляються національними урядами від імені інститутів Європейського Союзу: надходження від провадження загальної сільськогосподарської політики: збори від імпорту сільськогосподарської продукції, грошові компенсаційні суми, що стягуються з експорту та імпорту, збори на виробництво цукру, податок на ізоглюкозу, податки спільної відповідальності на молоко та крупи;
- надходження від торгівлі з третіми країнами: митні збори, що стягуються на основі інтегрованого тарифу Європейського союзу (Taric);

Податки на виробництво та імпорт, що сплачуються інститутам Європейського Союзу, не включають ПДВ на основі третього власного ресурсу, що включається до складу інших поточних переказів в статті власні ресурси ЄС на основі ПДВ і ВНД (D.76) (див. пункт 4.140)

ПОДАТКИ НА ВИРОБНИЦТВО ТА ІМПОРТ: МОМЕНТ ВІДОБРАЖЕННЯ ТА СУМИ, ЩО ВІДОБРАЖУЮТЬСЯ

- 4.26 Відображення податків на виробництво та імпорт: податки на виробництво та імпорт враховуються в момент виникнення діяльності, операцій або інших подій, які створюють зобов'язань щодо сплати податків.
- 4.27 Деяка економічна діяльність, операції або події, що призводять до сплати податків, залишаються поза увагою податкових органів. Така діяльність, операції чи події не призводять до виникнення фінансових активів чи зобов'язань у вигляді кредиторської чи дебіторської заборгованості. Відображаються тільки ті суми, що засвідчені податковими оцінками, деклараціями чи іншими документами, які є підставою для виникнення зобов'язань у вигляді обов'язку щодо оплати з боку платників податків. Податки, що не засвідчені податковими оцінками, в обліку не відображаються.

Податки, що відображаються на рахунках, надходять з двох джерел: суми засвідчені оцінками

і деклараціями чи грошові надходження.

- a) Якщо використовуються оцінки та декларації, суми мають бути скориговані на коефіцієнт, що відображає оцінені та задекларовані суми, які ще не надійшли. Альтернативний підхід відображення полягає в тому, що переказ капіталу (D.995, який описаний в пункті 4.165j) на користь відповідного сектору відображається у розмірі, рівному такій сумі коригування. Коефіцієнти повинні оцінюватися на основі минулого досвіду й поточних очікувань щодо оцінених та задекларованих сум, які ще не надійшли. Вони відрізнятимуться для різних видів податків.
- b) При використанні грошових надходжень вони повинні коригуватися з урахуванням часу в такий спосіб, зарахування коштів відбувалося на момент здійснення діяльності, що призвела до виникнення податкового зобов'язання. Це коригування ґрунтується на середній різниці в часі між датою здійснення діяльності та датою отримання податкових надходжень в грошовій формі.

4.28 До загальної вартості відображених податків включаються витрати на оплату пені за несвоєчасну сплату податків та штрафи, що накладаються податковими органами у випадках, коли така пеня і штрафи не обліковуються окремо. До загальної вартості податків включаються витрати, понесені в результаті надходження чи стягнення заборгованості за податками. Загальна вартість зменшується на суму будь-яких податкових вирахувань, здійснених органами загального управління в рамках провадження економічної політики та будь-які повернення переплачених податків в результаті переоплати.

4.29 В системі рахунків податки на виробництво та імпорт (D.2), відображаються в наступному порядку:

- a) як використання на рахунку отримання доходу економіки в цілому;
- b) як ресурси на рахунку розподілу основних доходів загального державного сектору та на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів.

Податки на товари відображаються як ресурси на рахунку товарів і послуг економіки в цілому. Це дозволяє ресурси товарів і послуг (оцінюються за вирахуванням податків на товари) співставити з їх використанням, які оцінюються з урахуванням цих податків.

Інші податки на виробництво (D.29) відображаються як використання на рахунку отримання доходу галузей чи секторів, які їх сплачують.

СУБСИДІЇ (D.3)

4.30

Субсидії (D.3) являють собою поточні безоплатні платежі, які органи загального управління чи інститути Європейського Союзу здійснюють на користь виробників-резидентів.

Приклади цілей надання субсидій є:

- a) вплив на обсяг виробництва;
- b) вплив на ціни продукції, або
- c) вплив на компенсацію факторів виробництва.

Неринкові виробники можуть отримувати *інші субсидії на виробництво* тільки, якщо ці виплати залежать від загальних норм законодавства, що поширюються на ринкових та неринкових виробників.[1]{2}

Субсидії на товари не відображаються у складі неринкового випуску продукції (P.13).

4.31 Субсидії, що надаються інститутами Європейського Союзу включають тільки поточні перекази, що здійснюються ними безпосередньо на користь

суб'єктів, що є виробниками-резидентами.

4.32 Субсидії поділяються на:

- a) субсидії на товари (D.31):
 - (1) субсидії на імпорт (D.311);
 - (2) інші субсидії на товари (D.319):
- b) інші субсидії на виробництво (D.39).

СУБСИДІЇ НА ТОВАРИ (D.31)

4.33

Субсидії на товари (D.31) це субсидії, що надаються на одиницю вироблених чи імпортованих товару або послуги.[1]{2]

Сума субсидій на товари може визначатися одним із таких способів:[1]{2]

- a) певна грошова сума на одиницю кількості товару або послуги;
- b) певний відсоток від ціни за одиницю;
- c) різниця між обумовленою цільовою ціною та ринковою ціною, що сплачується покупцем.

Субсидії на товар зазвичай виплачуються, коли виробляється, продається чи імпортується товар, але вони також можуть виплачуватися і в інших обставинах, наприклад, при передачі, оренді, поставці чи використанні товару для власного споживання чи накопичення власного капіталу.

Субсидії на продукти поширюються тільки на ринковий випуск продукції (P.11) або випуск продукції для власного кінцевого використання (P.12).

Субсидії на імпорт включають понесені збитки внаслідок провадження цілеспрямованої державної політики державними торговельними організаціями, до функцій яких входить придбання товарів у нерезидентів та подальший продаж за нижчою ціною резидентам.

Інші субсидії на товари (D.319)

4.35 Інші субсидії на товари (D.319) включають такі категорії:

Імпортні субсидії (D.311) складаються з субсидій на товари та послуги, які підлягають сплаті при переміщенні товарів через кордон для використання на економічній території або при наданні послуг інституційними одиницями-резидентами.

4.34

Визначення:

Субсидії на імпорт (D.311)

- a) субсидії на товари, що використовуються всередині країни: вони складаються з субсидій, що виплачуються виробникам-резидентам за їх виробництво, яке використовується або споживається в межах економічної території;
- b) збитки державних торговельних організацій, функцією яких є купівля продуктів виробників-резидентів та їх подальший продаж за нижчими цінами резидентам або нерезидентам в рамках цілеспрямованої державної економічної чи соціальної політики в момент їх понесення;

- с) субсидії державним корпораціям та квазі-корпораціям з метою компенсації тривалих збитків, які вони несуть в результаті своєї виробничої діяльності внаслідок цін, які є нижчими їх середніх витрат виробництва, в рамках цілеспрямованої економічної чи соціальної політики уряду чи Європейського Союзу;
- д) прямі субсидії на експорт, що сплачуються безпосередньо виробникам-резидентам, коли товари залишають економічну територію чи коли послуги надаються нерезидентам (за винятком повернення на митному кордоні попередньо сплачених та скасованих податків, які б були сплачені при продажі чи використанні товарів в межах економічної території).

ІНШІ СУБСИДІЇ НА ВИРОБНИЦТВО (D.39)

4.36

Визначення:

Інші субсидії на виробництво (D.39) складаються з субсидій крім субсидій на товари, які суб'єкти, що є виробниками-резидентами, можуть отримати в результаті їх участі у виробництві.[1]{2}

Для свого неринкового випуску продукції неринкові виробники можуть отримувати інші субсидії на виробництво, тільки якщо ці платежі від органів загального управління залежать від загальних норм законодавства, що поширюється на ринкових та неринкових виробників.

4.37 *Інші субсидії на виробництво (D.319)* включають наступне:

- а) субсидії на заробітну плату або робочу силу складаються з субсидій, що сплачуються за загальний фонд оплати праці чи робочої сили, за зайнятість окремих категорій осіб, які мають фізичні вади або осіб, які були безробітними протягом тривалого часу, а також у зв'язку з витратами на програму підготовки, що організовується або фінансується підприємствами;
- б) субсидії на зниження забруднення складаються з поточних субсидій на покриття деяких або всіх витрат, пов'язаних з додатковою обробкою, що здійснюється з метою зменшення чи уникнення скидів забруднюючих речовин у навколишнє середовище;
- с) гранти на надання пільг зі сплати відсотків, що надаються суб'єктам, які є виробниками-резидентами, навіть якщо вони спрямовані на стимулювання накопичення капіталу. Якщо грант, використовуються для обох складових обслуговування боргу (амортизація основної суми боргу та сплата відсотків за ним) та коли не можливо розбити його на дві частини, вся сума гранту відноситься до інвестиційного гранту. гранти на надання пільг зі сплати відсотків являють собою поточні перекази, призначені для зменшення операційних витрат виробників. На рахунках вони розглядаються як субсидії на користь виробників, які їх отримують, навіть якщо різниця між сумою сплачених відсотків виплачується органами державного управління безпосередньо кредитній організації, що надає кредит;
- д) надмірне відшкодування ПДВ внаслідок застосування системи з єдиною ставкою, яке є поширеним в сільському господарстві.

4.38 Наступні категорії не вважаються субсидіями:

- а) поточні трансферти від органів загального управління на користь домашніх господарств в якості клієнтів. Вони розглядаються як соціальні виплати чи інші поточні перекази (D.75);
- б) поточні перекази між різними частинами органів загального управління, які діють в якості виробників неринкових товарів та послуг, за винятком *інших субсидій на виробництво (D.39)*. [1]{2} Поточні перекази відображаються як

- поточні перекази в межах органів загального управління (D.73);
- с) інвестиційні гранти (D.92);
 - d) надзвичайні виплати до фондів соціального страхування, якщо ці платежі призначені для збільшення актуальних резервів цих фондів. Такі виплати відображаються як інші перекази капіталу (D.99);
 - e) перекази, що здійснюються органами загального управління на користь нефінансових корпорацій і квазі-корпорацій на покриття збитків, накопичених протягом декількох фінансових років або екстраординарні збитки через чинники, що знаходяться поза контролем підприємства, відображаються як інші перекази капіталу (D.99);
 - f) списання боргів, які суб'єкти-виробники прийняли від уряду (наприклад, внаслідок надання кредиту державною установою на користь нефінансового підприємства, яке мало операційні збитки протягом кількох фінансових років). Ці операції відображаються на рахунках як інші перекази капіталу (D.99);
 - g) платежі, що здійснюються органами загального управління чи рештою світу як оплата за пошкодження або збитки щодо капітальних товарів, отримані в результаті військових дій, інших політичних подій або національного лиха, відображаються як інші капітальні перекази (D.99);
 - h) акції та інші частки в корпоративних підприємствах, придбані органами загального управління, які відображаються в статті «капітал та акції інвестиційного фонду» (AF.5);
 - i) платежі, що здійснюються державною установою, яке відповідає за ненормальні пенсійні витрати, які вплинули на державне підприємство. Ці платежі відображаються як різні поточні перекази (D.75);
 - j) виплати, що здійснюються органами загального управління на користь ринкових виробників для повної чи часткової оплати товарів і послуг, які надають такі ринкові виробники безпосередньо й індивідуально домашнім господарствам у контексті соціальних ризиків та потреб (див. пункт 4.84) та на які домогосподарства мають право. Ці платежі включаються до витрат на індивідуальне споживання органів загального управління (P.31), а потім до соціальних переказів в натуральній формі (ринкове виробництво, придбане урядом у органів НООДГ (D.632) та фактичне індивідуальне споживання домашніх господарств (P.41).

4.39 Момент відображення: Субсидії відображаються в момент настання операції чи події (виробництво, продаж, імпорт тощо), які призводить до надання субсидії.

Деякі приклади наведені нижче:

- a) субсидії у формі різниці між ціною покупки та ціною продажу, що застосовуються державною торгівельною установою, відображаються в момент придбання товарів установою;
- b) субсидії на покриття збитків, понесені виробником, відображаються в момент покриття збитків державною установою.

4.40 Субсидії відображаються в наступному порядку:

- a) негативне використання на рахунку отримання доходу економіки в цілому;
- b) негативні ресурси на рахунку розподілу основних доходів загального державного сектору на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів.

Субсидії на товари відображаються як негативні ресурси на рахунку товарів і послуг економіки в цілому.

Інші субсидії на виробництво (D.39) відображаються як ресурси на рахунках

отримання доходів галузей чи секторів, які їх отримують.

Наслідки систем із множинними обмінними курсами на податки на виробництво та імпорту і субсидії: множинні обмінні курси в даний час державами-членами Європейського Союзу не застосовуються. У такій системі:

- a) приховані податки на імпорту розглядаються як податки на імпорту без урахування ПДВ та імпорту мит (D.2122);
- b) приховані податки на експорту розглядаються як податки на товари, за винятком ПДВ і податків на імпорту (D.214);
- c) приховані субсидії на імпорту розглядаються як субсидії на імпорту (D.311);
- d) приховані субсидії на експорту розглядаються як інші субсидії на товари (D.319).

ДОХОДИ ВІД ВЛАСНОСТІ (D.4)

4.41 Визначення:	Доходи від власності (D.4) нараховуються в момент, коли власники фінансових активів та природних ресурсів надають їх у розпорядження іншим інституційним одиницям. Дохід, що сплачується за використання фінансових активів називається інвестиційний дохід, а дохід, що сплачується за використання природних ресурсів називається оренда. Доходи від власності - це сума інвестиційного доходу та оренди.
---------------------	---

Доходи від власності класифікуються наступним чином:

- a) відсотки (D.41);
- b) розподілений дохід корпорацій (D.42):
 - 1 дивіденди (D.421);
 - 2 вилучення доходів квазікорпорацій (D.422);
- c) реінвестовані доходи на прямі іноземні інвестиції (D.43);
- d) інші інвестиційні доходи (D.44)
 - 1 інвестиційний дохід, що нараховується страхувальникам (D.441);
 - 2 інвестиційний дохід, що виплачується за пенсійними правами (D.442);
 - 3 інвестицій дохід, що відноситься до колективних акціонерів інвестиційного фонду (D.443);
- e) оренда (D.45).

ВІДСОТКИ (D.41)

4.42	Відсотки (D.41) є доходом від власності, що отримується власниками таких фінансових активів:
------	--

Визначення:	(a) депозити (AF.2); (b) боргові цінні папери (AF.3); (c) кредити (AF.4); (d) інша дебіторська заборгованість (AF.8). за передачу фінансового активу в розпорядження іншої інституційної одиниці.
-------------	--

Доходи на спеціальні права запозичення та нарахування, а також на нерозподілені рахунки в золоті розглядаються як відсотки. Фінансові активи, що призводять до нарахування відсотків є вимогами

кредиторів до боржників. Кредитори позичають кошти боржникам, що призводить до створення одного з вищенаведених фінансових інструментів.

4.43 Відсотки за депозитами й кредитами

Суми відсотків за кредитами й депозитами, що сплачуються чи отримуються від фінансових установ, включають в себе поправку на маржу, яка представляє собою прихований платіж за послуги, що надаються фінансовими установами при наданні позик і прийому депозитів. Платіж чи надходження розбивається на обслуговування та відсотки відповідно до національних рахунків. Фактичні платежі чи надходження фінансових інститутів, що відповідають визначенню банківських відсотків, повинні розбиватися таким чином, щоб відсотки відповідно до національних рахунків та витрати на обслуговування могли бути відображені окремо. Суми сплачених відсотків відповідно до національних рахунків позичальниками на користь фінансових установ менші банківських відсотків за розміром оцінених витрат, що підлягають сплаті, а кількість відсотків відповідно до національних рахунків, що підлягають отриманню вкладниками вище від банківських відсотків на суму кредиторської заборгованості щодо плати за обслуговування. Сума витрат відображається як продажі послуг на рахунках виробництва фінансових установ та як використання на рахунках їх клієнтів.

Відсотки за борговими цінними паперами

4.44 Відсотки за борговими цінними паперами включають відсотки за векселями та аналогічними короткостроковими фінансовими інструментами, а також відсотки за облігаціями і борговими зобов'язаннями.

Відсотки за векселями і подібними короткостроковими інструментами

4.45 Різниця між номінальною вартістю і сплаченою ціною на момент випуску (тобто дисконт) є мірою відсотків, що підлягають сплаті, протягом строку дії рахунку. Збільшення вартості векселя за рахунок накопичення нарахований відсотків не є доходом від збільшення вартості, тому що воно пов'язано зі збільшенням непогашеної суми боргу, а не зі зміною ціни активу. Інші зміни вартості векселя розглядаються як доходи/збитки від зміни вартості.

Відсотки за облігаціями і борговими зобов'язаннями

4.46 Облігації та боргові зобов'язання є довгостроковими цінними паперами, які дають власникові безумовне право на: фіксований чи змінний договірний грошовий дохід у вигляді купонних виплат чи фіксованих сум на певну дату чи дати, коли погашається цінний папір, або при виконанні обох умов.

а) безкупонні облігації не мають купонних виплат. Відсотки на основі різниці між ціною погашення й емісійною ціною повинні розподілятися на роки до дати погашення облігації. Відсотки, що нараховуються, щороку інвестуються

власником, а пов'язані записи на суму нарахованих відсотків відображаються на рахунку фінансових операцій як додаткове придбання облігацій власником та як додатковий випуск облігацій емітентом чи боржником (тобто як збільшення «кількості» первинних облігацій);

b) інші облігації, включаючи облігації з великим дисконтом. Відсотки мають два компоненти:

- (1) сума дебіторської заборгованості по грошових доходах по періодичним купонним виплатам;
- (2) сума відсотків, що нараховуються кожного періоду і відносяться до різниці між ціною погашення та емісійною ціною, що розраховуються в порядку аналогічному до безкупонних облігацій.

c) індексовані цінні папери:

- (1) суми купонних платежів та/або непогашеної основної суми боргу пов'язані з загальним індексом цін. Зміна вартості непогашеної основної суми боргу між початком і кінцем конкретного звітного періоду за рахунок руху відповідного індексу, розглядається як відсотки, нараховані за цей період, додатково до будь-яких процентів, що підлягають оплаті в цьому періоді;
- (2) суми, що підлягають виплаті в кінці строку, пов'язані з вузьким індексом, який включає в себе складову доходу від збільшення вартості Нарахування відсотків має визначатися за допомогою фіксованої ставки нарахування на момент емісії. Відсотки представляють собою різницю між емісійною ціною та ринковими очікуваннями щодо всіх платежів, які має здійснити боржник на початку; ця сума відображається у вигляді нарахованих відсотків протягом терміну дії інструмента. Згідно цього підходу прибутковість до погашення на момент емісії відображається у вигляді доходу. При цьому, вона включає Будь-яке відхилення базового індексу від сценарію, що передбачався спочатку, призводить до нарахування доходів чи збитків від зміни вартості, які зазвичай компенсуються протягом терміну дії інструмента.

Відсотки, що нараховуються в результаті індексації, реінвестуються в цінний папір і мають відобразитися на рахунку фінансових операцій власника та емітента.

Процентні свопи і форвардні процентні угоди

4.47 Платежі за будь-якими видами свопів відображаються як операція з фінансовими деривативами на рахунку фінансових операцій, а не як відсотки, що відображаються як доходи від власності. Операції за форвардними процентними угодами відображаються як операції з фінансовими деривативами на рахунку фінансових операцій, а не як доходи від власності.

Відсотки від фінансової оренди

4.48 Фінансова оренда - це спосіб фінансування, наприклад, придбання машин та обладнання. Лізингодавець купує обладнання, а лізингоотримувач надає згоду виплачувати орендну плату, яка надасть можливість лізингодавцю протягом періоду дії договору відшкодувати свої витрати, включаючи упущені відсотки щодо коштів, спрямованих на придбання обладнання.

Вважається, що лізингодавець надає кредит лізингоотримувачу у сумі, рівній вартості ціни, сплаченої покупцем за актив і цей кредит виплачується протягом терміну дії договору оренди. Тому вважається, що оренда, що сплачується лізингоотримувачем кожного періоду, складається з двох компонентів: погашення основної суми боргу та виплати відсотків. Процентна ставка на умовно нарахований кредит визначається як загальна сума, сплачена у вигляді орендної плати протягом терміну дії договору оренди відносно ціни, за якою покупець придбав актив. Частка

орендної плати, яка відображає відсотки, зменшується протягом строку оренди в міру виплати основної суми боргу. Первісний кредит лізингоотримувача, разом з наступними виплатами в погашення основної суми боргу, відображається на рахунку фінансових операцій лізингодавця та лізингоотримувача. Процентні платежі відображаються як відсотки на рахунку первинного розподілу доходів.

Інші відсотки

4.49 Інші відсотки включають наступні категорії:

- a) відсотки нараховані за банківськими овердрафтами;
- b) додаткові відсотки, що сплачуються за депозит, якщо він не знімається довше, ніж було спочатку обумовлено, та
- c) платежі, що визначаються лотереєю, на користь власників облігацій

Момент відображення

4.50 Відсотки відображаються за методом нарахування. Тобто для кредитора відсотки відображатимуться безперервно при нарахуванні на суму основного боргу. Відсотки, нараховані за кожний звітний період, відображаються в обліку, незалежно від їх оплати чи включення до непогашеної основної суми боргу. Якщо відсотки не сплачуються, збільшення основного боргу відображається на рахунку фінансових операцій як придбання фінансового активу кредитором та отримання зобов'язання на аналогічну суму боржником.

4.51 Відсотки відображаються до вирахування податків, що до них застосовуються. Отримані та виплачені відсотки відображаються з урахуванням грантів на надання пільг зі сплати відсотків, незалежно від того, чи оплачуються ці гранти безпосередньо фінансовим інститутам, чи бенефіціарам (див. пункт 4.37).

Вартість послуг, що надаються фінансовими посередниками і які розподіляються між різними клієнтами, фактичні виплати або надходження відсотків фінансових посередників коригуються для усунення маржі, яка відображає приховані витрати фінансових посередників. Суми відсотків, сплачених позичальниками на користь фінансових посередників, повинні зменшуватися на розрахункове значення витрат, при цьому, суми відсотків, що підлягають отриманню вкладниками також повинні зменшуватися. Суми витрат розглядаються як платежі за послуги, надані фінансовими посередникам своїм клієнтам, а не як виплата відсотків.

4.52 В системі рахунків, відсотки відображаються в наступному порядку:

- a) ресурси та використання на рахунку розподілу основних доходів секторів;
- b) ресурсів та використання на рахунку решти світу щодо основних доходів і поточних переказів.

РОЗПОДІЛЕНИЙ ДОХІД КОРПОРАЦІЙ (D.42)

Дивіденди (D.421)

4.53

Визначення:

Дивіденди (D.421) є однією з форм доходу від власності, право на які власники акцій (AF.5) отримують, наприклад, в результаті, розміщення коштів у розпорядження корпорацій.

Залучення власного капіталу шляхом випуску акцій є способом залучення коштів. На

відміну від позичкового капіталу, власний капітал не веде до виникнення зобов'язання, зафіксованого в грошовому вираженні, та не надає власникам акцій корпорації право на фіксований чи встановлений дохід. Всі дивіденди представляють собою розподіл доходів корпорацій на користь своїх акціонерів чи власників.

4.54 Дивіденди також включають:

- a) акції, випущені для акціонерів для оплати дивідендів за результатами фінансового року. Випуск бонусних акцій, які представляють собою капіталізацію власних коштів у вигляді резервів і нерозподіленого прибутку і призводять до випуску нових акцій на користь акціонерів пропорційно до їх часток, не включається;
- b) доходи, що сплачуються органам загального управління державними підприємствами, визнаними самостійними юридичними особами, які не засновані у вигляді корпоративних підприємств;
- c) прибуток, отриманий внаслідок неспостережуваної діяльності, та переданий власникам корпорацій, які беруть участь в цій діяльності, для особистого використання.

4.55 Дивіденди (D.421) не включають додаткові дивіденди.

Додаткові дивіденди - це дивіденди, які є великими по відношенню до попереднього рівня дивідендів та доходів. Для того, щоб оцінити, чи є дивіденди великими, використовується поняття розповсюдженого доходу. Розповсюджуваний дохід корпорації дорівнює підприємницькому доходу, збільшеного на суму всіх поточних переказів до отримання і зменшеного на суму всіх поточних переказів до сплати та суму коригування змін пенсійних прав. Відношення суми дивідендів до розповсюдженого доходу за останній час використовується для оцінки достовірності поточного рівня дивідендів.. Якщо рівень оголошених дивідендів значно перевищує цю суму, то сума перевищення дивідендів відображається як фінансові операції і називається «додаткові дивіденди». Ці додаткові дивіденди розглядаються як вилучення власного капіталу з корпорації (F.5). Такий порядок відображення застосовується до корпорацій, незалежно від того, чи є вони звичайними корпораціями чи квазі-корпораціями, а також від того, чи перебувають вони під іноземним чи вітчизняним приватним контролем.

4.56 Для державних корпорацій, додаткові дивіденди - це великі і нерегулярні платежі або платежі, які перевищують дохід від підприємницької діяльності за відповідний звітний період і які фінансуються з накопичених резервів або через продаж активів. Додаткові дивіденди державних корпорацій повинні відображатися як вилучення капіталу (F.5) у сумі, що дорівнює різниці між платежами та підприємницьким доходом відповідного звітного періоду (див. пункт 20.208).

Проміжні дивіденди описуються в пункті 20.209.

4.57 Момент відображення: Хоча дивіденди представляють собою частину доходу, отриману протягом періоду, дивіденди не відображаються за методом нарахування. Протягом короткого періоду після оголошення дивідендів та до їх фактичної оплати, акції можуть продаватися «без дивідендів», що означає, що дивіденди підлягають оплаті власнику на дату оголошення дивідендів, а не на дату сплати. Тому акція, що продається «без дивідендів», коштує менше від акції, що продається без такого обмеження. Моментом відображення дивідендів є момент, коли акції починають котируватися на біржі за ціною «без дивідендів», а не ціною, що враховує дивіденди.

Дивіденди відображаються як:

- a) використання на рахунку розподілу основних доходів секторів, до яких відносяться корпорації;
- b) як ресурси на рахунку розподілу основних доходів секторів до яких відносяться акціонери;
- c) як використання та ресурси на рахунку решти світу основних доходів та поточних

переказів.

Ці вилучення відображаються до вирахування поточних податків на доходи, багатство, тощо, які завжди виплачуються власниками бізнесу.

Якщо квазікорпорація має торговий прибуток, суб'єкт, який нею володіє, може прийняти рішення залишити частину чи весь прибуток у бізнесі, особливо для інвестиційних цілей. Це дохід, що залишається в бізнесі, відображається як заощадження квазі-корпорації, і тільки прибуток, фактично вилучений власником відображається в обліку в статті вилучення доходів квазі-корпорацій.

4.59 Коли прибуток отримується в решті світу філіями, установами, тощо підприємств-резидентів і якщо ці філії розглядаються як одиниці-нерезиденти, нерозподілений прибуток відображається як реінвестування доходів

Вилучення доходів квазі-корпорацій (D.422) - це суми, які підприємці вилучають для власних потреб, з сум прибутків, отриманих квазі-корпораціями, що їм належать.

4.58

Визначення:

Вилучення доходів квазі-корпорацій (D.422) від прямих іноземних інвестицій (D.43).

Тільки доходи, які фактично передаються головному підприємству, розглядаються в обліку як вилучення доходів квазі-корпорацій, отриманих від решти світу. Ті ж принципи застосовуються до відносин між філіями, агентствами тощо, які функціонують на економічній території, та головними підприємствами-нерезидентами, яким вони належать.

4.60 *Вилучення доходів квазі-корпорацій* включають чистий накопичений капітал, отриманий резидентами як власниками землі та будівель в решті світу, чи нерезидентами - як власниками землі та будівель на економічній території.[1]{2} Для операцій з землею та будівлями, що здійснюються на економічній території країни одиницям-нерезидентам, створюються умовні одиниці-резиденти, в яких власники-нерезиденти володіють капіталом.

Вартість оренди житла, займаного власниками, яке знаходиться за кордоном, обліковується як імпорт послуг, а відповідний чистий операційний прибуток - як основні доходи, отримані від решти світу; вартість оренди житла, займаного власниками, що належить нерезидентам, обліковується як експорт послуг, а відповідний чистий операційний прибуток - як основний дохід, сплачений решті світу.

Вилучення доходів квазі-корпорацій включають в себе дохід, отриманий від неспостережуваної діяльності квазікорпорацій, який передається власникам, що беруть участь в цій діяльності для особистого користування.

4.61 Вилучення доходів квазі-корпорацій не включає суми, які отримують їх власники:

- a) від продажу існуючих капітальних товарів;
- b) від продажу землі та інших невірблених активів;
- c) від вилучення власного капіталу.

Ці суми розглядаються як вилучення капіталу на рахунок фінансових операцій, оскільки вони частково чи повністю відповідають сумі ліквідаційного капіталу в квазікорпораціях. Якщо квазікорпорація належить уряду і протягом тривалого періоду має оперативний дефіцит в результаті цілеспрямованої економічної і соціальної політики уряду, будь-які регулярні вкладення коштів в підприємство, здійснювані урядом для покриття його збитків, розглядаються як субсидії.

4.62 Момент відображення: вилучення доходів квазі-корпорацій відображаються, коли вони здійснюються власниками.

4.63 В системі рахунків вилучення капіталу корпорацій відображається в наступному

порядку:

- a) використання на рахунку розподілу основних доходів секторів, до яких належить квазі-корпорація;
- b) ресурси на рахунку розподілу основних доходів секторів власника;
- c) використання і ресурси на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів.

РЕІНВЕСТИВАНІ ДОХОДИ ВІД ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ (D.43)

4.64 Визначення:

Реінвестовані доходи від прямих іноземних інвестицій (D.43) дорівнюють операційному прибутку підприємств прямого іноземного інвестування.

<i>Плюс</i>	будь-які доходи від власності чи поточні перекази до отримання
<i>Мінус</i>	будь-які доходи від власності або поточні перекази до виплати, включаючи фактичні грошові перекази на користь прямих іноземних інвесторів і будь-які поточні податки, що нараховуються на доходи, багатство підприємств прямого іноземного інвестування.

4.65 Підприємство прямого іноземного інвестування - це акціонерне чи неакціонерне підприємство, в якому інвестор, який є резидентом іншої країни, володіє 10% і більше звичайних акцій або голосів для корпоративного підприємства або еквіваленту некорпоративного підприємства. Підприємства прямого іноземного інвестування включають суб'єктів, які відповідають визначенню дочірніх компаній, асоційованих компаній та філій. Дочірня компанія - це компанія в якій інвестор володіє більш ніж 50% капіталу, асоційована компанія - це компанія, в якій інвестор володіє 50% капіталу або менше, і філія - це компанія, що повністю або спільно перебуває у власності некорпоративного підприємства. В результаті ланцюжка володіння відносини прямих іноземних інвестицій можуть бути прямими чи непрямими. «Підприємства прямого іноземного інвестування» - це більш широке поняття «корпорацій під іноземним контролем».

4.66 Фактичний розподіл може здійснюватися за рахунок підприємницького доходу підприємств прямого іноземного інвестування в формі дивідендів чи вилучень доходу квазі-корпорацій. Крім того, на рахунку фінансових операцій нерозподілений прибуток розглядається, так якби він розподілявся і перераховувався на користь прямих іноземних інвесторів пропорційно до їх частки в капіталі підприємства, а потім реінвестувався ними за допомогою додаткових вкладень у капіталі. Реінвестовані доходи від прямих іноземних інвестицій можуть мати позитивне або негативне значення.

4.67 Момент відображення: реінвестовані доходи від прямих іноземних інвестицій відображаються в момент їх отримання.

В системі рахунків реінвестовані доходи від прямих іноземних інвестицій відображаються як:

- a) використання і ресурси на рахунку розподілу основних доходів секторів;
- b) використання і ресурси на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів.

ІНШІ ІНВЕСТИЦІЙНІ ДОХОДИ (D.44) ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ДОХОД, НАРАХОВАННИЙ ВЛАСНИКАМ СТРАХОВИХ ПОЛІСІВ (D.441)

4.68

Визначення:

Інвестиційний дохід, нарахований власникам страхових полісів відповідає сумі сукупних основних доходів, отриманих від інвестицій страхових технічних резервів. Резерви – це резерви, на яких страхова корпорація визнає відповідне зобов'язання перед страхувальниками.

Кошти страхових технічних резервів інвестуються страховими компаніями у фінансові активи чи землю (з яких отримується чистий дохід від власності, тобто дохід після вирахування сплачених відсотків) або в будівлі (які приносять чистий операційний прибуток).

Інвестиційний дохід, нарахований власникам страхових полісів, відображається окремо для власників полісів особистого страхування і полісів неособистого страхування.

Для страхових полісів неособистого страхування страхова корпорація має зобов'язання перед страхувальником у розмірі премії, вкладеної в корпорацію, але ще не заробленої, вартості будь-яких неоплачених вимог та резерву не повідомлених або повідомлених, але ще не прийнятих, вимог. Щодо цього зобов'язання корпорація тримає технічні резерви.

Інвестиційний дохід від цих резервів розглядається як дохід, нарахований власникам полісів, який надалі розподіляються між страхувальниками на рахунку розподілу основних доходів та повертається страховій корпорації у вигляді доплати до премії на рахунку вторинного розподілу доходів.

Для інституційних одиниць, що мають систему гарантій по стандартним кредитам за плату, на резерви системи також може нараховуватися інвестиційний дохід і він має відображатися у вигляді прибутку, розподіленого суб'єктам, що сплачують комісію (які можуть відрізнятися від суб'єктів, що є отримувачами по гарантіям) і розглядається як додаткова комісія на рахунку вторинного розподілу доходів.

Для полісів страхування життя і анuitетів страхові корпорації мають зобов'язання перед страхувальниками та одержувачами анuitету в сумі, що дорівнює приведеній вартості очікуваних вимог. Для цих зобов'язань страхові корпорації мають кошти, що належать страхувальникам, які складаються з оголошених премій за допомогою полісів з участю в прибутках та резервів як для страхувальників, так і для одержувачів анuitету стосовно виплат майбутніх бонусів та інших вимог. Ці кошти інвестуються в цілий ряд фінансових і нефінансових активів.

Бонуси, оголошені для власників полісів страхування життя, відображаються як інвестиційний дохід до отримання власником полісу і вважається надбавкою до премії, що сплачується страхувальниками на користь страхових корпорацій.

Інвестиційний дохід, що нараховується власникам особистого страхового полісу, відображається у вигляді кредиторської заборгованості страховою компанією та дебіторської заборгованості домогосподарствами на рахунку розподілу основних доходів. На відміну від неособистого страхування чи пенсій, сума переноситься на заощадження і надалі відображається як фінансова операція, а саме у вигляді збільшення зобов'язань корпорації, що здійснює особисте страхування, разом з новими преміями за вирахуванням плати за обслуговування, яка компенсується вимогами до сплати.

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ДОХІД НА ПЕНСІЙНІ ПРАВА (D.442)

4.69 Пенсійні права виникають з однієї з двох різних типів пенсійних програм.

Це програми з фіксованими внесками та програми з фіксованими компенсаційними виплатами.

Програми з фіксованими внесками - це програми, в яких внески роботодавців і співробітників інвестуються від імені співробітників в якості майбутніх пенсіонерів. Ніякі інші джерела фінансування пенсійний не доступні, а також кошти не використовуються у будь-який інший спосіб. Інвестиційний дохід, що підлягає виплаті на фіксовані права на внески дорівнює інвестиційному доходу на кошти плюс доходи, отримані від оренди землі або будівель, що належать Фонду.

Особливою рисою програми з фіксованими компенсаційними виплатами є те, що для неї що використовується формула для визначення обсягу виплат на користь пенсіонерів. Ця особливість надає можливість визначити обсяг прав у вигляді приведеної вартості всіх майбутніх платежів, розрахованих, виходячи з актуальних припущень щодо тривалості життя та економічних припущень щодо відсотків та облікової ставки. Приведена вартість прав, що існували на початок року збільшується, оскільки дата сплати по правам стала на один рік ближчою. Для програми з фіксованими компенсаційними виплатами це збільшення розглядається як інвестиційний дохід, нарахований власнику пенсії. На суму збільшення не впливає той факт, чи має пенсійний фонд насправді достатньо коштів для задоволення всіх зобов'язань, а також тип збільшення коштів, незалежно від того, чи це інвестиційний дохід, чи дохід від збільшення вартості, як приклад.

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ДОХОД, НАРАХОВАНИЙ АКЦІОНЕРАМ ФОНДУ КОЛЕКТИВНИХ ІНВЕСТИЦІЙ (D.443)

4.70 Інвестиційний дохід, що нараховується акціонерам фонду колективних інвестицій, включаючи пайові інвестиційні фонди й загальні інвестиційні фонди, складається з двох окремих статей:

- Дивіденди, що нараховуються акціонерам фонду колективних інвестицій (D.4431).
- Нерозподілений прибуток, що нараховується акціонерам фонду колективних інвестицій (D.4432).

Дивіденди відображаються так само, як і дивіденди окремих корпорацій, про що було описано вище. Нерозподілений прибуток відображається за тими ж принципами, що були описані для підприємств прямого іноземного інвестування, але при розрахунку виключаються всі реінвестовані доходи від прямих іноземних інвестицій. Залишковий нерозподілений прибуток нараховується акціонерам інвестиційного фонду, що залишають інвестиційний фонд без заощаджень, і повторно вкладається в фонд акціонерами інвестиційного фонду в операції, що відображається на рахунку фінансових операцій.

Доходи від власності, отримані пайовими інвестиційними фондами, відображаються як доходи від власності акціонерів, навіть якщо вони не розподіляються, але реінвестуються від їх імені.

Акціонери побічно сплачують свої акції фонді керівництву компаній за управління своїми інвестиціями. Дана плата за обслуговування є витратами акціонерів, а не витратами фондів.

Момент відображення: інші інвестиційні доходи відображаються в момент їх виникнення.

4.71 В системі рахунків інші інвестиційні доходи відображаються у наступному порядку:

- a) ресурси на рахунку розподілу основних доходів власників полісів та акціонерів інвестиційних фондів;
- b) використання на рахунку розподілу основних доходів страховиків, пенсійних фондів та інвестиційних фондів;
- c) ресурси та використання на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних

переказів.

ОРЕНДА (D.45)

4.72 Визначення: Рента - це дохід, що отримується власником природного ресурсу за надання природного ресурсу у розпорядження іншій інституційній одиниці.

Є два різних типи ресурсної ренти: оренда землі та оренда надр. Ресурсні ренти на інші природні ресурси, такі як використання радіочастот розраховуються в такому ж порядку.

Різниця між рентою та орендною платою полягає в тому, що рента - це форма доходів від власності, а орендна плата - це оплата за послуги. Орендна плата - це платежі, що здійснюються за угодою операційної оренди за використання основних засобів, що належать іншому суб'єкту. Рента - це платіж, що здійснюється відповідно до угоди оренди ресурсу, за доступ до природного ресурсу.

Орендна плата на землю

Орендна плата, що отримується землевласником від орендаря, являє собою форму доходу від власності. Орендна плата на землю також включає рентні платежі, що виплачуються власникам внутрішніх вод і річок за права використання таких вод для рекреаційних та інших цілей, в тому числі для рибальства.

Як наслідок володіння землею землевласник сплачує податки на землю і бере на себе витрати на обслуговування. Вважається, що ці податки і витрати сплачуються суб'єктом, що отримав права користування земельною ділянкою. Він віднімає їх від ренти, яку повинен був би сплачувати землевласнику в іншому випадку.

Рента, зменшена на суму податків і інших витрат, щодо яких несе відповідальність землевласник, називаються «рента після податків».

4.73 Орендна плата на землю не включає орендні платежі щодо будівель чи житла, розташованих на ній. Такі орендні платежі розглядаються як оплата ринкових послуг, наданих власником орендарю будівлі чи житла і відображаються в обліку як проміжне чи кінцеве споживання орендаря. Якщо немає ніякої об'єктивної основи для розподілу платежу між орендою за землю та орендною платою за будівлі, що на ній розташовані, вся сума розглядається як оренда, якщо за оцінками вартість землі перевищує вартість будівель на ній, та оренда плата - в іншому випадку.

Орендна плата на надра

4.74 До цієї статті входять роялті, що нараховуються власниками (незалежно від того чи є вони приватними чи державними одиницями) родовищ корисних копалин або викопного палива (вугілля, нафта або природний газ), які надають право оренді іншим інституційним одиницям і дозволяють їм досліджувати та добувати такі корисні копалини протягом певного проміжку часу.

4.75 Момент відображення орендної плати: оренда плата відображається в тому періоді, в якому вона підлягає оплати.

4.76 В системі рахунків, орендна плата відображається:

- а) як ресурси та як використання на рахунку розподілу основних доходів секторів;
- б) як ресурси та як використання на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів.

ПОТОЧНІ ПОДАТКИ НА ДОХОДИ, БАГАТСТВО ТОЩО (D.5)

4.77 Визначення:	Поточні податки на доходи, багатство тощо (D.5) охоплюють всі обов'язкові безоплатні платежі у грошовій або натуральній формі, які періодично накладаються органами загального управління та рештою світу на дохід і багатство інституційних одиниць, а також деякі періодичні податки, які не визначаються ні на основі доходів, ні на основі багатства.
---------------------	---

Поточні податки на доходи, багатство тощо діляться на:

- a) податки на доходи (D.51);
- b) інші поточні податки (D.59).

ПОДАТКИ НА ДОХОДИ (D.51);

4.78 Визначення:	Податки на доходи (D.51) складаються з податків на доходи, податків на прибуток та податків на приріст капіталу. Вони визначаються на підставі дійсного чи очікуваного доходу фізичних осіб, домашніх господарств, корпорацій або НКУ. Вони включають в себе податки, що визначаються на підставі володіння майна, землі або нерухомості, якщо таке володіння використовується як база для оцінки доходів їх власників.
---------------------	---

Податки на доходи включають:

- a) податки на доходи фізичних осіб чи домогосподарств, прикладами яких є доходи від зайнятості, власності, підприємництва, пенсій тощо, в тому числі податки, що вираховуються роботодавцями, наприклад, податки, що сплачуються при нарахуванні заробітної плати. В цю статтю також включаються податки на доходи власників некорпоративних підприємств;
- b) податки на дохід або прибуток корпорацій;
- c) податки на доходи від збільшення вартості;
- d) податки на виграші від азартних ігор, що нараховуються на суми, отримані переможцями, що відрізняється від податків на оборот виробників, які організовують азартні ігри та лотереї, які розглядаються як податки на товари.

ІНШІ ПОТОЧНІ ПОДАТКИ (D.59)

4.79 Інші поточні податки (D.59), включають:

- a) поточні податки на капітал, які складаються з податків, що нараховуються на володіння чи використання землі або будівель власниками та поточні податки на чисту вартість майна та вартість інших активів, наприклад, ювелірні вироби, за винятком зборів, згаданих в пункті D.29 (які, виплачуються підприємствами, як результат їх участі у виробництві) і в пункті D.51 (податки на доходи);
- b) подушні податки, що стягуються з дорослих осіб чи з домогосподарств, незалежно від розміру доходу чи багатства;
- c) податки на витрати, що нараховуються на загальну суму витрат фізичних осіб чи домогосподарств;
- d) платежі домашніми господарствами за ліцензії на володіння або використання некомерційних транспортних засобів, плавзасобів та повітряних судів, або ліцензії за рекреаційне полювання, стрільбу чи риболовлю і т.д. Різниця між податками та закупівлею послуг уряду визначається відповідно до того ж критерію, що використовується для платежів підприємствами. Якщо видача ліцензій майже не передбачає чи взагалі не передбачає зусиль з боку уряду, при цьому, ліцензії надаються одразу після сплати належних сум, то скоріше за все вони просто є засобом отримання доходу, хоча уряд може натомість видавати сертифікат чи дозвіл. Але якщо уряд використовує видачу ліцензій для організації певної регулюючої функції (наприклад, перевірка компетенції чи кваліфікації зацікавленої особи), платежі розглядаються як закупівля послуг в уряді, а не сплатою податків, якщо тільки розмір платежів явно не відповідає вартості надання послуг;
- e) податки на міжнародні операції, наприклад виїзд закордон, іноземні грошові перекази, іноземні інвестиції тощо, за винятком тих, що сплачуються виробниками, та імпорتنі

мита, які виплачуються домогосподарствами.

4.80 Поточні податки на доходи, багатство тощо не включають:

- a) податок на передачу цінностей, податок на спадщину та податки на подарунки живих людей, які розглядаються як такі, що накладаються на капітал бенефіціара та відображаються у статті податки на капітал (D.91);
- b) випадкові або виняткові податки на капітал чи багатство, які відображаються як податки на капітал (D.91);
- c) податки на землю, будівлі або інші активи, що належать або оренднуються підприємствами й використовуються ними для виробництва. Такі податки розглядаються як інші податки на виробництво (D.29);
- d) платежі домашніх господарств за дозволи, крім дозволів за використання транспортних засобів, плавзасобів чи повітряних судів чи дозволів на рекреаційне полювання, стрільбу чи рибалку: посвідчення водія чи посвідчення пілота, дозвіл на вогнепальну зброю та оплата зборів уряду за відвідування музеїв чи бібліотек, збори за вивіз сміття, платежі за видачу паспорту, збори аеропорту, судові збори тощо, які в більшості випадків розглядаються як покупка послуг, що надаються урядом, якщо вони задовольняють критеріям, викладеними у пункті 4.79 (d) для відображення як послуг.

4.81 До загальної вартості податків включаються нарахована пеня за несвоечасну сплату податків та штрафи, що накладаються податковими органами, якщо відсутні дані, необхідні для окремого розрахунку такої пені та штрафів. Вона включає збори, що стягуються у зв'язку з відшкодуваннями та оцінкою заборгованості за податками, за вируванням сум будь-яких пільг, наданих органами загального управління в рамках економічної політики та будь-які повернення, що виплачуються в результаті переплат.

Субсидії та соціальна допомога, надані через систему оподаткування у вигляді податкових кредитів, і поширення зв'язку платіжних систем з системою збору податків зростає.

Податкові кредити представляють собою податкові пільги і тому зменшують податкові зобов'язання бенефіціара.

Якщо система надання податкових кредитів призводить до того, що бенефіціар отримує надлишкові кошти, коли пільга вища за зобов'язання, то система надання податкових кредитів є системою надання податкових кредитів, що передбачає оплату. При системі надання податкових кредитів, що передбачає оплату, платежі можуть здійснюватися як на користь неплатників податків, так і на користь платників податку. При системі надання податкових кредитів, що передбачає оплату, вся сума податкових кредитів відображається як витрати органів державного управління, а не як зменшення податкових надходжень.

І навпаки, деякі системи надання податкових кредитів є системами надання податкових кредитів, що не передбачають оплату і для яких розмір податкового кредиту обмежується розміром податкового зобов'язання. При системі надання податкових кредитів, що не передбачає оплату, всі податкові кредити враховуються в податковій системі і призводять до зниження податкових надходжень уряду.

4.82 Поточні податки на доходи, багатство тощо відображаються на момент здійснення діяльності, операцій чи інших подій, що призводять до обов'язку оплати.

Однак, деяка економічна діяльність, операції або події, що відповідно до податкового законодавства накладає на суб'єктів обов'язок щодо сплати податків, назавжди залишаються поза увагою податкових органів. Було б нереалістично припускати, що така діяльність, операції та події призведуть до фінансових активів чи зобов'язань у формі кредиторської та дебіторської заборгованості. Суми, що підлягають відображенню, визначаються на підставі сум, що підлягають оплаті, тільки якщо вони підтверджені податковою оцінкою, деклараціями чи іншими документами, що створюють зобов'язання у формі чітких

зобов'язань здійснити оплату з боку платників податків. Відсутні сум податків не нараховуються якщо відсутні податкові оцінки.

Податки, що нараховуються, отримуються з двох джерел: суми підтверджені оцінками та деклараціями або грошові надходження.

- a) Якщо використовуються оцінки та декларації, суми мають бути скориговані на коефіцієнт, що відображає оцінені та задекларовані суми, які ще не надійшли. В якості альтернативного підходу, переказ капіталу на користь відповідних секторів відображається в сумі рівній такому коригуванню. Коефіцієнти повинні оцінюватися на основі минулого досвіду й поточних очікувань щодо оцінених та задекларованих сум, які ще не надійшли. Вони повинні бути специфічними для різних видів податків;
- b) При використанні грошових надходжень вони повинні коригуватися із урахуванням фактору часу, щоб грошові кошти нараховувалися тоді, коли відбулися діяльність, операцій чи інші події, що призвели до виникнення податкового зобов'язання (або на момент визначення суми податку у випадку деяких видів податків на доходи). Це коригування ґрунтується на середній різниці в часі між діяльністю, операціями чи іншими подіями (чи оцінці суми податку) та одержанням податкових надходжень в грошовій формі.

У разі утримання у джерела виплати роботодавцем, поточні податки на доходи, багатство тощо включаються до суми заробітної плати, навіть якщо роботодавець не перерахував їх до органів загального управління. Сектор домашніх господарств відображається як суб'єкт, що сплачує повну суму на користь загального державного сектору. Неоплачені суми відображаються в статті D.995 як капітальні перекази від органів загального управління на користь сектору роботодавців.

У деяких випадках зобов'язання зі сплати податку на доходи можна визначити тільки у наступному звітному періоді, а не в тому періоді, в якому нараховуються доходи. Тому необхідний певний ступінь гнучкості щодо часу відображення таких податків. Такі податки на доходи, що утримуються у джерела, як податки, що сплачуються у джерела виплати, та звичайні авансові платежі щодо податків на доходи, можуть відображатися в періодах, в яких вони виплачуються, а будь-яке остаточне податкове зобов'язання щодо доходу може відображатися в періоді, в якому визначається зобов'язання.

Поточні податки на доходи, багатство тощо відображаються як:

- a) використання на рахунку вторинного розподілу доходів секторів, до яких відносяться платники податків;
- b) ресурси на рахунку вторинного розподілу доходів органів державного управління;
- c) використання і ресурси на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів.

СОЦІАЛЬНІ ВНЕСКИ Й КОМПЕНСАЦІЙНІ ВИПЛАТИ (D.6)

4.83 Соціальна допомога – це перекази домашнім господарствам у грошовій або натуральній формі, які призначені для того, щоб

позбавити їх від фінансового тягаря щодо низки ризиків чи потреб, які здійснюються

Визначення: через колективні програми чи поза межами таких програм державними одиницями та некомерційними організаціями, що обслуговують домашні господарства. Вони включають платежі від органів загального управління на користь виробників, які окремо надають вигоди домогосподарствам і які здійснюються в контексті соціальних ризиків і потреб.[1] {2}

4.84 Нижче наведений перелік ризиків та потреб, щодо яких можуть застосовуватися соціальні допомоги:

- a) хвороби;

- b) інвалідність, непрацездатність;
- c) нещасний випадок на виробництві чи професійне захворювання;
- d) вік;
- e) особи, що пережили катастрофу;
- f) народження та пологи;
- g) родина;
- h) сприяння зайнятості;
- i) безробіття;
- j) житло;
- k) освіта
- l) загальні потреби

Що стосується житла, то платежі, що здійснюються органами державної влади на користь орендарів з метою зниження їх орендної плати, є соціальною допомогою, за винятком спеціальної допомоги, що сплачується державними органами як роботодавцям.

4.85 Соціальна допомога включає:

- a) поточні та одноразові трансферти з фондів, що приймають внески, охоплюють всю громаду або великі групи громад і накладаються та контролюються державними одиницями (фонди соціального страхування);
- b) поточні та одноразові трансферти з фондів, заснованих роботодавцями від імені своїх працівників, колишніх працівників або підлеглих (фонди соціального страхування пов'язані з зайнятістю). Внески можуть здійснюватися працівниками та/або роботодавцями; вони також можуть здійснюватися самозайнятими особами;
- c) поточні перекази від державних одиниць та некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства (НООДГ), які не залежать від попередньої сплати внесків та які, як правило, пов'язані з оцінкою наявних доходів. Зазвичай такі перекази називаються соціальне забезпечення.

4.86 До соціальної допомоги не входять:

- a) страхові претензії на основі страхових полісів за власною ініціативою застрахованої особи, незалежно від роботодавця чи уряду;
- b) страхові претензії по полісам, прийнятим з виключною метою отримати знижку, навіть якщо такі поліси передбачені колективним договором.

4.87 Для того, щоб окремий страховий поліс був визнаний як частина програми соціального страхування, випадки та обставини, щодо яких застраховані учасники, мають відповідати ризикам чи потребам, викладеним у пункті 4.84 вище, і, крім того, мають бути дотримані одна чи декілька наступних умов:

- a) участь у програмі є обов'язковою за законом чи відповідно з умовами найму працівника або групи працівників;
- b) програма є колективною і функціонує в інтересах певної групи працівників, незалежно від того, чи є вони працівниками, самозайнятими чи незайнятими особами. При цьому

участь обмежується членами цієї групи;

- с) роботодавець здійснює внесок (фактичний або умовний) в фонд від імені працівника, незалежно від того, чи здійснює внески працівник.

4.88 *Визначення:* Програми соціального страхування - це програми, за якими учасники зобов'язані чи заохочуються своїми роботодавцями чи органами державного управління приймати участь у страхуванні щодо певних випадків або обставин, що можуть негативно позначитися на їхньому добробуті або добробуті їх утриманців. У цих програмах соціальні внески сплачуються працівниками чи іншими особами, або роботодавцями від імені своїх працівників, з метою забезпечення права на отримання допомоги по соціальному страхуванню, в поточному чи наступних періодах для працівників чи інших вкладників, їх утриманців чи осіб, що пережили катастрофу.

Програми соціального страхування організовуються для груп працівників чи відповідно до закону доступні для всіх чи встановлених категорій працівників, у тому числі непрацюючих осіб, а також співробітників. Вони включають програми від приватних програм, організованих для окремих груп працівників, найнятих одним роботодавцем, до фондів соціального страхування, до якого входить весь трудовий ресурс країни. Участь у таких програмах для працівників може бути добровільною, але частіше вона є обов'язковою. Наприклад, за умовами зайнятості, які колективно узгоджені між роботодавцями та їх співробітниками може знадобитися участь в програмі, організованій окремими роботодавцями.

4.89 Виділяються два типи соціального страхування:

- а) Перший складається з програм соціального страхування, що охоплюють цілу громаду, чи великі групи громади, які започатковуються та фінансуються державними одиницями. Пенсійні платежі за цими програмами можуть або не можуть бути пов'язані з рівнями зарплати одержувача чи історією зайнятості. Непенсійна допомога рідше пов'язана з рівнями заробітної плати;
- б) Другий тип складається з інших програм, пов'язаних з працевлаштуванням. Ці програми впливають із трудових відносин у вигляді забезпечення пенсії і, можливо, надання інших прав, які є частиною умов праці та, коли відповідальність за надання допомоги не передається органам загального управління відповідно до положень про соціальне забезпечення.

4.90 Програми соціального страхування, організовані державними одиницями для власних співробітників, а не для всього робочого населення, відносяться до інших програм, пов'язаних з працевлаштуванням, а не програм соціального страхування.

ЧИСТІ СОЦІАЛЬНІ ВНЕСКИ (D.61)

4.91 *Визначення:* Чисті соціальні внески - це фактичні чи умовні внески, що здійснюються домогосподарствами в фонди соціального страхування для того, щоб сплатити резерв на соціальні допомоги. Чисті соціальні внески (D.61) складаються з:

Фактичні соціальні внески роботодавців (D.611)

плюс умовні соціальні внески роботодавців (D.612)

плюс фактичні соціальні внески домогосподарств (D.613)

плюс надбавки до соціальних внесків домогосподарств (D.614)

мінус Плата за обслуговування фонду соціального страхування (D.61SC),[1]{2}

Плата за обслуговування фонду соціального страхування - це плата за послуги, що справляється суб'єктами, що керують фондом. Вони приймають участь в розрахунку

чистих соціальних внесків (D.61), вони не є перерозподільними операціями, а являються складовою випуску продукції та витрат на споживання.

Фактичні соціальні внески роботодавців (D.611)

4.92 Фактичні соціальні внески роботодавців (D.611) відповідають потоку D.121.

Фактичні соціальні внески роботодавців сплачуються роботодавцями до фондів соціального страхування та інших фондів страхування, пов'язаних з працевлаштуванням, для забезпечення соціальної допомоги своїм співробітникам.

Оскільки фактичні соціальні внески роботодавців здійснюються на користь своїх співробітників, їх вартість відображається у вигляді одного з компонентів оплати праці найманих працівників разом з заробітною платою в грошовій і натуральній формі. Потім соціальні внески відображаються як поточні перекази, сплачені співробітниками на користь фондів соціального страхування та інших фондів соціального страхування, пов'язаних з працевлаштуванням;

Ця стаття поділяється на дві категорії:

- a) Фактичні пенсійні внески роботодавців (D.6111), які відповідають потоку D.1211;
- b) Фактичні непенсійні внески роботодавців (D.6112), які відповідають потоку D.1212.

4.93 Виплати за фактичними соціальними внесками можуть бути обов'язковими відповідно до вимог чинного законодавства чи вони можуть сплачуватися за колективним договором в певній галузі або договором між роботодавцем та співробітником на конкретному підприємстві, або тому, що вони містяться в самому трудовому контракті. У деяких випадках, внески можуть бути добровільними.

Ці добровільні внески включають:

- a) соціальні внески, що сплачуються особами, що не мають зобов'язання здійснювати внески до фонду соціального страхування за законом;
- b) соціальні внески, що сплачуються страховим підприємствам (або пенсійні фонди в ті ж сектора) в рамках додаткових програм страхування, організованих підприємствами на користь своїх співробітників, і до яких останні приєднуються добровільно;
- c) вклади до резервних страхових фондів, членство до яких надається співробітникам та самозайнятим працівникам.

4.94 Момент відображення: фактичні соціальні внески роботодавців (D.611), відображаються в момент, коли робота, яка призвела до нарахування зобов'язання щодо оплати виконана.

4.95 Соціальні внески, що сплачуються на користь загального державного сектора, що відображаються на рахунках, походять з двох джерел: суми на підставі оцінок та декларацій або грошові надходження.

- a) Якщо використовуються оцінки та декларації, суми мають бути скориговані на коефіцієнт, що відображає оцінені та задекларовані суми, які ще не надійшли. В якості альтернативного підходу, переказ капіталу у відповідні сектори може відображатися в сумі, що дорівнює величині коригування. Коефіцієнти повинні оцінюватися на основі минулого досвіду й поточних очікувань щодо оцінених та задекларованих сум, які ще не надійшли. Вони будуть специфічними для різних видів соціальних внесків;
- b) Якщо використовуються грошові надходження, то вони повинні коригуватися з урахуванням часу, щоб грошові кошти розподілялися на момент здійснення події, що призвела до зобов'язання з соціальних внесків (або коли виникає зобов'язання). Це коригування може ґрунтуватися на середній різниці в часі між подією (або виникнення зобов'язання) та грошовими надходженнями.

У разі утримання у джерела виплати роботодавцем, соціальні внески, що сплачуються на користь загального державного сектору, включаються до заробітної плати, незалежно від того, чи передав їх роботодавець органам загального управління. Надалі сектор домашніх господарств визнається таким, що сплачує в повному обсязі на користь загального

державного сектора. Неоплачені суми відображаються в статті D.995 як капітальні перекази від органів загального управління на користь сектору роботодавців.

4.96 Фактичні соціальні внески роботодавців відображаються у вигляді:

- a) використання на рахунку вторинного розподілу доходів домашніх господарств;
- b) використання на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів (у випадку домашніх господарств, що є нерезидентами);
- c) ресурси на рахунку вторинного розподілу доходів страховиків-резидентів чи роботодавців;
- d) ресурси на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів (у випадку страховиків-нерезидентів чи роботодавців).

4.97 Умовні соціальні внески роботодавців (D.612)

Визначення:

Умовні соціальні внески роботодавців (D.612) представляють собою аналог соціальної допомоги (за вирахуванням можливих соціальних внесків співробітників), що сплачується безпосередньо роботодавцями (тобто не пов'язані з фактичним внеском роботодавців) на користь своїх співробітників чи колишнім співробітникам і іншим особам, на яких вони поширюються.

Вони відповідають потоку D.122, як описано в розділі про оплату праці найманих працівників. Їх вартість повинна формуватися, виходячи з актуальних міркувань чи розумного відсотка від заробітної плати, що сплачується поточним співробітникам або дорівнювати сумі ненакопичувальної непенсійної допомоги, що сплачується підприємством протягом одного звітного періоду.

Умовні соціальні внески роботодавців (D.612) діляться на дві категорії:

- a) Умовні пенсійні внески роботодавців (D.6121). Вони відповідають потоку D.1221;
- b) Умовні непенсійні внески роботодавців (D.6122). Вони відповідають потоку D.1222.

4.98 Момент відображення: умовні соціальні внески роботодавців, які є аналогом обов'язкової прямої соціальної допомоги відображаються в тому періоді, протягом якого виконується робота. Умовно нараховані соціальні внески роботодавців, які є аналогом добровільної прямої соціальної допомоги, відображаються в момент фактичного надання допомоги.

4.99 Умовно нараховані соціальні внески роботодавців відображаються як:

- a) використання на рахунку вторинного розподілу доходів домашніх господарств і на зовнішньому рахунку основних доходів і поточних переказів;
- b) ресурси на рахунку вторинного розподілу доходів секторів, до яких належать роботодавці та страховики-резиденти та на зовнішньому рахунку основних доходів і поточних переказів.

4.100 Фактичні соціальні внески домогосподарств (D.613)

Визначення: Фактичні соціальні внески домогосподарств є соціальними внесками, що сплачуються від їх імені співробітниками, самозайнятими або непрацюючими особами до фондів соціального страхування

Фактичні соціальні внески домогосподарств (D.613) діляться на дві категорії:

- a) фактичні пенсійні внески домогосподарств (D.6131);
- b) фактичні непенсійні внески домогосподарств (D.6132).

Момент відображення: Фактичні соціальні внески домогосподарств відображаються за методом нарахування. Для працюючих осіб це момент виконання роботи, що є підставою для

нарахування зобов'язання зі сплати внесків. Для непрацюючих, це момент здійснення внесків.

В системі рахунків фактичні соціальні внески домогосподарств відображаються:

- а) як використання на рахунку вторинного розподілу доходів домогосподарств та на зовнішньому рахунку основних доходів і поточних переказів;
- б) як ресурси на рахунку вторинного розподілу доходів секторів, до яких належать роботодавці, та на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів.

4.101 Надбавки до соціальних внесків домогосподарств (D.614)

Визначення: Надбавки до соціальних внесків домогосподарств складаються з доходів від власності, отриманих протягом звітного періоду на залишок прав щодо пенсійної та непенсійної допомоги.

Ця стаття поділяється на дві категорії:

- а) надбавки до пенсійних внесків домогосподарств (D.6141);
- б) надбавки до непенсійних внесків домогосподарств (D.6142). Стаття D.6142 відповідає надбавкам до внесків домогосподарств, що пов'язані з соціальними ризиками й потребами, за винятком пенсій, як-от хвороба, материнство, виробнича травма, інвалідність, звільнення тощо

Надбавки до соціальних внесків домогосподарств включаються до складу доходів від власності, що сплачуються керівниками пенсійних фондів домашнім господарствам на рахунку розподілу основних доходів (інвестиційний дохід, що нараховується на пенсійні права D.442).

Оскільки на практиці цей дохід утримується керівниками пенсійних фондів, то на рахунку вторинного розподілу доходів він обліковується як повернення від домогосподарств пенсійним фондам у вигляді надбавок до соціальних внесків домогосподарств.

Момент відображення: Надбавки до соціальних внесків домогосподарств відображаються в момент нарахування.

СОЦІАЛЬНІ ДОПОМОГИ, КРІМ СОЦІАЛЬНИХ ТРАНСФЕРТІВ У НАТУРАЛЬНІЙ ФОРМІ (D.62)

4.102 Стаття D.62 складається із трьох підрозділів:

Допомоги по соціальному забезпеченню в грошовій формі (D.621);

Інші допомоги по соціальному страхуванню (D.622);

Допомоги по соціальній підтримці в грошовій формі (D.623).

Допомоги по соціальному забезпеченню в грошовій формі (D.621)

4.103 *Визначення:* Допомога по соціальному забезпеченню в грошовій формі є допомогою по соціальному страхуванню, що сплачується готівкою на користь домашніх господарств фондами соціального забезпечення. Відшкодування виключаються і відображаються як соціальні трансферти в натуральній формі (D.632).

Ці компенсаційні виплати надаються відповідно до програм соціального забезпечення.

Вони можуть бути поділені на:

- пенсійна допомога з фонду соціального забезпечення в грошовій формі (D.6211);

- непенсійна допомога з фонду соціального забезпечення в грошовій формі (D.6212).

Інші допомоги по соціальному страхуванню (D.622)

4.104 *Визначення:* Інші допомоги по соціальному страхуванню відповідають

компенсаційним виплатам, що сплачуються роботодавцями в контексті інших фондів соціального страхування, пов'язаних з працевлаштуванням. Інші допомоги по соціальному страхуванню, пов'язані з працевлаштуванням, - це соціальні виплати (у грошовій або натуральній формі), що сплачуються фондами соціального страхування, крім соціального забезпечення, на користь вкладників в фонди, їх утриманців чи осіб, що пережили катастрофу.

Вони, як правило, включають в себе:

- a) продовження виплати звичайної чи скороченої заробітної плати в періоди відсутності на роботі внаслідок хвороби, нещасного випадку, материнства і т.д.;
- b) виплата допомоги на сім'ю, освіту та інші допомоги що виплачуються на утриманців;
- c) виплата пенсій у зв'язку з виходом у відставку чи в разі втрати годувальника колишнім співробітникам чи їх утриманцям, а також виплата вихідної допомоги працівникам або їх утриманцям у разі звільнення, недієздатності, смерті від нещасного випадку, і т.д. (якщо це передбачено у колективному договорі);
- d) загальні медичні послуги, не пов'язані з трудовою діяльністю працівника;
- e) санаторії для видужуючих та будинки престарілих.

Інші допомоги по соціальному страхуванню (D.622) можуть бути розділені між:

- інша пенсійна допомога з фонду соціального страхування (D.6221);
- інша непенсійна допомога з фонду соціального страхування (D.6222).

Допомоги по соціальній підтримці в грошовій формі (D.623)

4.105 *Визначення:* Допомоги по соціальній підтримці в грошовій формі - це поточні перекази, що сплачуються домогосподарствам державними одиницями чи органами НООДГ на ті ж потреби, що і допомога по соціальному страхуванню, але яка при цьому не здійснюється в рамках програми по соціальному страхуванню, яка вимагає участі зазвичай у вигляді соціальних внесків.

Тому до них не включаються компенсаційні виплати, що сплачуються фондами соціального забезпечення. Допомоги по соціальній підтримці можуть виплачуватися в наступних випадках:

- a) Відсутні фонди соціального страхування, які б підходили до описаних умов;
- b) Незважаючи на те, що програма (чи програми) соціального страхування існує, домашні господарства не беруть в ній участі і не мають права на допомогу по соціальному страхуванню;
- c) Допомога по соціальному страхуванню не може задовольняти потребам,
- d) при цьому додатково сплачується допомога по соціальній підтримці;
- e) В рамках загальної соціальної політики.

До таких компенсаційних виплат не входять поточні перекази, що сплачуються в результаті подій чи обставин, які зазвичай не охоплюються системою програмами соціального страхування (тобто

перекази, що здійснюються в результаті стихійних лих, які відображаються як інші поточні перекази чи інші перекази капіталу).

4.106 *Time of recording of social benefits other than social transfers in kind (D.62):*

- a) в грошовій формі, вони відображаються на момент встановлення вимоги щодо компенсаційних виплат;
- b) в натуральній формі, вони відображаються на момент надання послуг, чи на момент

передачі власності на товари, що передаються безпосередньо неринковими виробниками на користь домогосподарств.

4.107 Соціальні допомоги, крім соціальних трансфертів у натуральній формі (D.62), відображаються як:

- a) використання на рахунку вторинного розподілу доходів секторів, що надають компенсаційні виплати;
- b) використання на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів (у випадку компенсаційних виплат, що надаються рештою світу);
- c) ресурси на рахунку вторинного розподілу доходів домогосподарств;
- d) ресурси на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів (у випадку, якщо компенсаційні виплати надаються домогосподарствам-нерезидентам).

Послуги, що надаються безкоштовно або за цінами, які не є економічно значущими, домашнім господарствам, відносяться до індивідуальних послуг для того, щоб відрізнити їх від колективних послуг, що надаються суспільству в цілому чи великим групам громади, як-от послуги оборони і вуличне освітлення. Індивідуальні послуги переважно складаються з послуг в області освіти та охорони здоров'я, хоча інші види послуг, такі як житлово-комунальні послуги, культурні та рекреаційні послуги, також часто надаються.

4.109 Соціальні трансферти у натуральній формі (D.63) поділяються на:

Соціальні трансферти в натуральній формі (неринкове виробництво органів загального управління та органів НООДГ (D.631))

Соціальні трансферти в натуральній формі (D.63) складаються з індивідуальних товарів та послуг, що надаються безкоштовно або за цінами, що не є економічно значущими, окремим домашнім господарствам державними одиницями та НООДГ, незалежно від того, чи придбаються вони на ринку чи випущені у вигляді неринкової продукції державними одиницями чи органами НООДГ. Вони фінансуються за рахунок оподаткування, інших державних доходів або внесків на соціальне забезпечення чи у вигляді пожертвувань і доходів від власності для органів НООДГ.

4.108

Визначення:

СОЦІАЛЬНІ ПЕРЕКАЗИ В НАТУРАЛЬНІЙ ФОРМІ (D.63)

Визначення: Соціальні перекази в натуральній формі (виробництво органів загального управління та органів НООДГ (D.631)) надаються неринковими виробниками безпосередньо бенефіціарам. Будь-які платежі, що здійснюються самими домогосподарствами повинні виключатися.

Соціальні трансферти в натуральній формі – це ринкове виробництво придбане органами загального управління та органами НООДГ (D.632)

Визначення: Соціальні трансферти в натуральній формі – це ринкове виробництво, придбане органами загального управління та органами НООДГ (D.632), це виробництво:

- (a) у вигляді відшкодування затверджених витрат фондами соціального забезпечення, що здійснюються домашніми господарствами на придбання конкретних товарів та послуг, або
- (b) що надається безпосередньо бенефіціарам ринковими виробниками, у яких органи загального управління придбають відповідні товари та послуги

Будь-який платіж, що здійснюється самими домогосподарствами, має вираховуватися.

Коли домогосподарство придбає товари чи послуги, щодо яких воно згодом отримає часткове чи повне відшкодування від фонду соціального забезпечення, вважається що таке домогосподарство діє від імені фонду соціального забезпечення. По суті, домогосподарство надає короткостроковий кредит фонду соціального забезпечення, який погашається в момент отримання відшкодування домогосподарством.

Суми відшкодованих витрат відображаються у вигляді прямих витрат фонду соціального забезпечення на момент здійснення покупки домогосподарством. При цьому, єдиною витратою, що відображається щодо домогосподарства, є різниця (у разі її наявності) між

сплаченою ціною покупця та сумою відшкодування. Таким чином, суми витрат, що відшкодовуються, не розглядаються як поточний переказ в грошовій формі від фондів соціального забезпечення на користь домашніх господарств.

4.110 Прикладами соціальних трансфертів у натуральній формі (D.63) є медичне або стоматологічне лікування, хірургічне втручання, утримання в лікарнях, окуляри або контактні лінзи, медичні прилади або обладнання і аналогічні товари чи послуги, що відповідають соціальним ризикам і потребам.

Інші приклади, які не охоплюються фондом соціального страхування, є соціальне житло, дотації на житло, дитячі сади, професійна підготовка, скорочення цін на транспорт (за умов наявності соціальної потреби) і аналогічні товари і послуги з точки зору соціальних ризиків та потреб. Не враховуючи соціальні ризики і потреби, якщо держава надає окремим домогосподарствам товари й послуги, як-от рекреаційні, культурні чи спортивні послуги, безкоштовно або за цінами, які не є економічно значущими, вони розглядаються як соціальні трансферти в натуральній формі (неринкове виробництво органів державного управління та НООДГ (D631)).

4.111 Момент відображення: Соціальні трансферти в натуральній формі (D.63) відображаються в момент надання послуг, або в момент переходу права власності на товари, що надаються безпосередньо виробниками домогосподарствам.

Соціальні трансферти в натуральній формі (D.63) відображаються:

- а) як використання на рахунку перерозподілу доходу в натуральній формі секторів, що надають компенсаційні виплати;
- б) як ресурси на рахунку перерозподілу доходу в натуральній формі домашніх господарств; Споживання переданих товарів і послуг відображається на рахунку використання скоригованого наявного доходу.

Для решти світу відсутні соціальні трансферти в натуральній формі (вони відображаються в статті D.62 «соціальні виплати, крім соціальних трансфертів в натуральній формі»)

ІНШІ ПОТОЧНІ ПЕРЕКАЗИ (D.7)

ЧИСТІ СТРАХОВІ ПРЕМІЇ ЗА НЕОСОБИСТИМ СТРАХУВАННЯМ (D. 71)

4.112 Чисті страхові премії за неособистим страхуванням (D.71) - це премії, що виплачуються за полісами, які отримуються інституційними одиницями. Поліси, що отримуються окремими домогосподарствами -

Визначення: це ті поліси, що отримуються ними за власною ініціативою і в своїх власних інтересах, незалежно від їх роботодавців чи уряду і поза будь-якими програмами соціального страхування¹. Чисті страхові премії за неособистим страхуванням включають як фактичні премії, що сплачуються власниками страхових полісів для отримання страхового покриття протягом звітного періоду (зароблені премії), так і надбавки до премій, що виплачуються з доходів від власності, нарахованих власникам страхових полісів за вирахуванням плати за обслуговування страхових організацій, що надають страхування.

Чисті страхові премії за неособистим страхуванням - це суми, що використовуються для забезпечення покриття на випадок різних подій та нещасних випадків, що призвели до пошкодження товарів чи майна, або шкоди людям в результаті природних чи людських причин, наприклад, пожежі, повені, аварії, зіткнення, крадіжки, насильство, нещасні випадки, хвороби і т.д., або на випадок фінансових втрат, спричинених хворобою, безробіттям, нещасним випадком тощо.

Чисті страхові премії за неособистим страхуванням розділяються на дві категорії:

- а) чисті прямі страхові премії за неособистим страхуванням (D.711)

b) чисті страхові премії за неособистим перестрахованням (D.712)

4.113 Момент відображення: чисті страхові премії за неособистим страхуванням відображаються тоді, коли вони зароблені.

Страхові премії, з яких вираховується плата за обслуговування - це та частка сукупних премій сплачених за поточний період чи попередні періоди, які покривають ризики за поточний період.

Премії, зароблені в поточному періоді, слід відрізняти від премій, за якими настав строк сплати в поточному періоді, які, ймовірно, покриватимуть ризики за майбутні періоди і поточний період.

Чисті страхові премії за неособистим страхуванням відображаються як:

- a) використання на рахунку вторинного розподілу доходів власників страхових полісів, які є резидентами;
- b) використання на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів (для власників страхових полісів, які є нерезидентами);
- c) ресурси на рахунку вторинного розподілу доходів страхових підприємств-резидентів;
- d) ресурси на зовнішньому рахунку основних доходів і поточних переказів (для страхових підприємств-резидентів).

ПРЕТЕНЗІЇ ЗА НЕОСОБИСТИМ СТРАХУВАННЯМ (D. 72)

4.114 Претензії за неособистим страхуванням (D.72) - це претензії, що підлягають сплаті за контрактами у зв'язку з неособистим страхуванням, тобто суми, які страхові підприємства

Визначення: зобов'язані виплатити в рахунок оплати своїх зобов'язань за травмами чи збитками, завданих людям чи товарам (у тому числі основним засобам).[1]{2}[1]{2}

Ця стаття поділяється на дві категорії:

- a) прямі претензії за неособистим страхуванням (D.721);
- b) претензії за неособистим перестрахованням (D.722).

4.115 Претензії за неособистим страхуванням не включають платежі, які є соціальними виплатами.

Врегулювання претензії за неособистим страхуванням відображається як переказ на користь позивача. Такі платежі розглядаються як поточні перекази, навіть, якщо в результаті випадкової загибелі основних засобів чи серйозних тілесних ушкоджень, можуть нараховуватися великі суми.

Претензії на дуже великі суми, наприклад, внаслідок стихійного лиха, можуть відображатися не як поточні перекази, а як капітальні перекази. (Див. пункт 4.164k).

Суми, отримані позивачами, як правило, не мають чіткого призначення, а товари чи активи, що були пошкоджені або зруйновані, не обов'язково мають бути відремонтованими і заміненіми.

Претензії виникають через пошкодження чи травми, які власники страхових полісів завдають сторонньому майну чи особам. У цих випадках щодо обґрунтованих претензій відображається пряма оплата страховим підприємством на користь потерпілої сторони, а не опосередкована оплата через страховальника.

4.116 Чисті премії та претензії за перестрахованням розраховуються в такому ж порядку як і премії і претензії за неособистим страхуванням. Оскільки бізнес перестраховання зосереджений в кількох країнах, більшість полісів перестраховання укладається з одиницями-нерезидентами.

Деякі суб'єкти, особливо державні одиниці, можуть надавати гарантію на випадок невиконання зобов'язань боржником у ситуації з таким ж умовами, як і при неособистому страхуванні. Це відбувається, коли надається багато гарантій однакового типу і можна зробити реалістичну оцінку щодо обсягу невиконаних зобов'язань.

У цьому випадку сплачені платежі (і зароблені на них доходи від власності) відображаються так само як премії за неособистим страхуванням, а виконання гарантій по стандартним кредитам - так сам як і для претензій за неособистим страхуванням.

4.117 Момент відображення: претензії за неособистим страхуванням відображаються на момент настання нещасного випадку або іншої події, щодо якої відбувається страхування. Вони відображаються наступним чином:

- a) використання на рахунку вторинного розподілу доходів страхового підприємства-резидента;
- b) використання на зовнішньому рахунку основних доходів і поточних переказів (для страхових підприємств-нерезидентів);
- c) ресурси на рахунку вторинного розподілу доходів секторів бенефіціара;
- d) ресурси на зовнішньому рахунку основних доходів і поточних переказів (для бенефіціарів-нерезидентів).

ПОТОЧНІ ПЕРЕКАЗИ В МЕЖАХ ОРГАНІВ ЗАГАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ (D. 73)

4.118 Поточні перекази в межах органів загального управління (D.73) включають перекази між різними підгалуззями органів державного управління (центральный

Визначення: рівень державного управління, обласний рівень державного управління, місцевий рівень державного управління, фонди соціального забезпечення)[1]{2}[3] за винятком податків, субсидій, інвестиційних грантів та інших капітальних переказів.

Поточні перекази в межах органів загального управління не включають операції від імені іншого суб'єкта; вони відображаються тільки один раз на рахунках у вигляді ресурсів суб'єкта-бенефіціара, від імені якого відбувається операція. Така ситуація виникає, зокрема, коли державна установа (наприклад, центральный рівень державного управління) збирає податки, які переказуються автоматично повністю чи частково на користь іншої державної установи (наприклад, органу місцевого самоврядування). У цьому випадку податкові надходження, призначені для іншої державної установи, відображаються у вигляді надходжень, які безпосередньо отримуються цією установою, а не як поточні перекази в межах органів загального управління. Таке рішення особливо актуально у випадку, якщо податки, призначені для іншої державної установи і мають форму додаткової ставки, що нараховується додатково на податки, що справляються центральним рівнем державного управління. Затримки

при перерахуванні податків від однієї до другої державної одиниці призводять до записів в статті «інша дебіторська/кредиторська заборгованість» на Рахунку фінансових операцій.

Перекази податкових надходжень, які є частиною блоку переказів від центрального рівня державного управління на користь іншої державної установи, включаються до поточних переказів в межах органів державного управління. Ці перекази не відповідають жодній конкретній категорії податків, при цьому вони не здійснюються автоматично, а переважно через певні фонди (обласні фонди та фонди органів місцевого самоврядування) відповідно до часток розподілу, встановлених центральним рівнем державного управління.

4.119 Момент відображення: Поточні перекази в межах органів державного управління відображаються в той момент, який передбачений діючими нормами щодо їх здійснення.

4.120 Поточні перекази в межах органів загального управління відображаються як використання і ресурси на рахунку вторинного розподілу доходів підгалуззей органів загального управління. Поточні перекази в межах органів загального управління

представляють собою потоки, що відбуваються в межах органів загального управління й не включаються до консолідованого рахунку для сектора в цілому.
ПОТОЧНЕ МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО (D. 74)

4.121 Поточне міжнародне співробітництва (D.74) включає всі перекази в грошовій або натуральній формі між органами загального управління та державними органами чи міжнародними організаціями в ^{Визначення:} решті світу, за винятком інвестиційних грантів та інших капітальних переказів.[1]{2}[1]{2}

4.122 До статті D.74 входять:

- a) внески, що здійснюються органами державного управління на користь міжнародних організацій (за винятком податків, що сплачуються урядами країн-членів на користь наднаціональних організацій);
- b) поточні перекази, що органи загального управління отримують від установ чи організацій, зазначених в пунктах (a) та (b). Поточні перекази, що здійснюються інститутами Європейського Союзу безпосередньо на користь ринкових виробників-резидентів, відображаються як субсидії, що виплачуються рештою світу.
- c) поточні перекази між урядами, як у грошовій, формі (наприклад, виплати призначені для фінансування дефіциту бюджету зарубіжних країн чи заморських територій), так і в натуральній формі (наприклад, аналог пожертвувань у вигляді продуктів харчування, військової техніки, екстрена допомога після стихійних лих у вигляді продуктів харчування, одягу, лікарських засобів і т.д.);
- d) заробітна плата, що виплачується урядом, інститутом Європейського Союзу або міжнародною організацією на користь радників чи експертів з технічних питань, що надаються країнам, що розвиваються.

Поточне міжнародне співробітництво включає перекази між органами державного управління та міжнародних організацій, розташованих в країні, оскільки міжнародні організації не відносяться до інституційних одиниць-резидентів тих країн, в яких вони розташовані.

4.123 Момент відображення: момент, який відповідно до чинного законодавства, встановлений для таких переказів у випадку обов'язкових переказів, чи у момент, в який перекази фактично здійснюються у випадку добровільних переказів.

4.124 Поточне міжнародне співробітництво відображається в наступному порядку:

- a) використання і ресурси на рахунку вторинного розподілу доходів загального державного сектору;
- b) використання і ресурси на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів.

ІНШІ ПОТОЧНІ ПЕРЕКАЗИ (D. 75)

Поточні перекази на користь органів НООДГ (D.751)

4.125 Поточні перекази на користь органів НООДГ включають всі добровільні внески (крім спадщини), членські внески та фінансову допомогу, які ^{Визначення:} органи НООДГ отримують від домашніх господарств (у тому числі домогосподарств-нерезидентів), а також,[1]{2}[1]{2}[5], у меншій мірі, від інших суб'єктів.

4.126 Поточні перекази на користь органів НООДГ включають::

- a) регулярну підписку, що виплачується домогосподарствами на користь профспілок і політичних, спортивних, культурних, релігійних та аналогічних організацій, що відносяться до сектору НООДГ;
- b) добровільні внески (крім спадщини) від домогосподарств, корпоративних підприємств й решти світу на користь НООДГ, у тому числі перекази в натуральній формі у вигляді гуманітарної допомоги у формі їжі, одягу, ковдр, ліків і т.д. благодійним фондам для розповсюдження серед домогосподарств-резидентів та домогосподарств-нерезидентів. Такий же порядок відображення застосовується і до споживання товарів, оскільки переказ

допомоги на великі суми (цінностей, що відносяться до нефінансових активів) відображається у складі інших капітальних переказів (D.99) (див. пункт 4.165e).

Допомога від домогосподарств у вигляді небажаних предметів чи предметів, бувших у використанні, не відображаються у вигляді переказів;

- с) допомога та гранти від органів загального управління, за винятком переказів, що здійснюються конкретно з метою фінансування капітальних витрат, які відображаються як інвестиційні гранти.

Не включаються до поточних переказів на користь органів НООДГ виплати членських внесків чи підписки для просування бізнесів з обслуговування НКУ (як-от торгіві палати або торгіві асоціації), які відображаються у вигляді платежів за надані послуги.

4.127 Момент відображення: поточні перекази на користь органів НООДГ відображаються в момент їх здійснення.

4.128 Поточні перекази на користь органів НООДГ відображаються як:

- а) використання на рахунку вторинного розподілу доходів секторів-учасників;
- б) використання на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів;
- с) ресурси на рахунку вторинного розподілу доходів сектору НООДГ.

Поточні перекази між домашніми господарствами (D.752)

4.129

Визначення:

Поточні перекази між домашніми господарствами складаються з усіх поточних переказів у грошовій або натуральній формі, що здійснюються чи отримуються домогосподарствами-резидентами щодо інших домогосподарств-нерезидентів. Зокрема, вони включають грошові перекази, здійснені емігрантами чи працівниками, що постійно проживають за кордоном (або працюють за кордоном протягом року або довше) на користь членів їх сімей, які проживають в країні їх походження, або батьків на користь своїх дітей, що знаходяться в іншому місці.

4.130 Момент відображення поточних переказів між домогосподарствами: відображається на момент фактичного здійснення переказу.

4.131 Поточні перекази між домашніми господарствами, відображаються в наступному порядку:

- а) використання та ресурси на рахунку вторинного розподілу доходів домашніх господарств;
- б) використання і ресурси на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів.

Інші різні поточні перекази (D.759)

Штрафи та пені:

4.132 Штрафи та пені, що накладаються а інституційні одиниці судами або квазі-судовими органами, розглядаються як обов'язкові поточні перекази.

4.133 Наступні статті не включаються до інших різних поточних переказів (D.759):

- а) штрафи й пені, що накладаються податковими органами за ухилення від сплати чи несвоєчасну сплату податків, які не можуть бути відокремлені від самих податків і залишаються у податках;
- б) оплата зборів за отримання ліцензій. При цьому, такі платежі є або податками, або оплатою що надаються державними одиницями.

4.134 Момент відображення: штрафи й пені відображаються в момент виникнення зобов'язання.

Лотереї та азартні ігри:

4.135 Визначення:	Суми, що сплачуються за лотерейні квитки та ставки, складаються з двох елементів: плата збору за обслуговування на користь суб'єкта, що займається організацією лотерей та азартних ігор, та остаточна сума поточного переказу, що виплачується переможцям.
----------------------	---

Плата за обслуговування може складати значну суму і включати податки на виробництво послуг з проведення азартних ігор. В системі перекази розглядаються як перекази, що здійснюються безпосередньо між особами, що беруть участь у лотереях або азартних іграх, тобто між домогосподарствами. Якщо беруть участь домогосподарства-нерезиденти, можуть мати місце значні чисті перекази між сектором домогосподарств та рештою світу. Момент відображення: поточні перекази відображаються в момент їх здійснення. Оплата праці найманих працівників

4.136 Визначення:	Оплата праці найманих працівників складається з поточних переказів, що здійснюються інституційними одиницями на користь інших інституційних одиниць в якості компенсації за травми чи пошкодження майна, за винятком виплат за претензіями за неособистим страхуванням. Оплата праці найманих працівників є обов'язковими платежами, що призначаються судом чи добровільними платежами, погоджених в позасудовому порядку. В цю статтю включаються добровільної виплати державними одиницями або органами НООДГ в якості компенсації за травми або збитки, заподіяні стихійними лихами, які відносяться до капітальних переказів.
------------------------------	--

4.137 Момент відображення: оплата праці найманих працівників відображається в момент її фактичного здійснення

(добровільні платежі) чи, коли настав термін їх сплати (обов'язкові платежі).

4.138 Інші форми поточних переказів

- a) Поточні перекази від органів НООДГ на користь органів загального управління, які не є податками;
- b) Платежі органами загального управління на користь державних підприємств, віднесених до сектору нефінансових корпоративних та квазі-корпоративних підприємств, призначені для покриття ненормальних пенсійних витрат;
- c) Стипендії для подорожі за кордон та стипендії, що сплачуються на користь домогосподарств-резидентів чи домогосподарств-нерезидентів органами загального управління чи органами НООДГ;
- d) Преміальні виплати по заощадженнях, які періодично надаються органами загального управління на користь домашніх господарств як винагорода за їх заощадження протягом певного періоду;
- e) Відшкодування витрат домогосподарств, понесених від їх імені організаціями соціального забезпечення;
- f) Поточні перекази від органів НООДГ на користь решти світу;
- g) Спонсорство корпорацій, якщо ці платежі не можуть розглядатися як покупка реклами або інші послуги (наприклад, переказ з поважних причин або стипендії);
- h) Поточні перекази від органів загального управління на користь домогосподарств в якості клієнтів, якщо вони не відображаються як соціальні виплати;
- i) Аналогічний переказ від Центрального банку на користь МФО (S.122 і S.125) для покриття проміжного споживання, частини випуску продукції Центрального банку, що розподіляється опосередковано (див. главу 14: FISIM).

4.139 Момент відображення: ці інші перекази, перераховані в пункті 4.138, відображаються в момент їх здійснення, за винятком переказів щодо органів загального

управління, які відображаються на момент настання обов'язку зі слати.

Інші поточні перекази відображаються в:

- а) ресурси та використання на рахунку вторинного розподілу доходів усіх секторів;
- б) ресурси та використання на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів.

ВЛАСНІ РЕСУРСИ ЄС НА ОСНОВІ ПДВ І ВНД (D. 76)

4.140

Визначення:

треті та четверті власні ресурси ЄС на основі ПДВ і ВНД є поточними переказами, що сплачуються органами загального управління кожної держави-члена на користь інститутів Європейського Союзу.

Третій власний ресурс ЄС на основі ПДВ (D.761) та четвертий власний ресурс ЄС на основі ВНД (D.762) є внесками до бюджету інститутів Європейського союзу. Обсяг внесків кожної держави-члена ґрунтується на їх базі ПДВ та обсягах ВНД.

Стаття D.76 також включає в себе інші неподаткові внески органів державного управління на користь інститутів Європейського Союзу (D.763).

Момент відображення: Третій і четвертий власні ресурси на основі ПДВ і ВНД відображаються в момент настання зобов'язання з оплати.

Третій і четвертий власні ресурси на основі ПДВ і ВНД відображаються у наступному порядку:

- а) використання на рахунку вторинного розподілу доходів органів загального управління;
- б) ресурси на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів.

КОРИГУВАННЯ ЗМІН ПЕНСІЙНИХ ПРАВ (D.8).

4.141

Коригування змін пенсійних прав (D.8) являє собою

коригування, яке необхідне для відображення у заощадженнях домогосподарств зміни

Визначення:

пенсійних прав, щодо яких домогосподарства мають певні

вимоги.[1]{2}[3]

Зміни пенсійних прав утворюються внаслідок премій та внесків, що відображаються на рахунку вторинного розподілу доходів як соціальні внески.

4.142 Оскільки на рахунках фінансових операцій та балансах системи домогосподарства

розглядаються як власники пенсійних прав, необхідна коригувальна стаття для забезпечення того, що сума будь-якого перевищення пенсійних внесків над пенсійними надходженнями не впливатиме на заощадження домогосподарств.

Для того, щоб нейтралізувати цей вплив, необхідно здійснити коригування, в сумі, яка дорівнює:

	Сукупна вартість фактичних та умовно нарахованих соціальних внесків щодо пенсій, виплачуваних до пенсійних фондів
<i>Плюс</i>	Сукупна вартість надбавок до внесків, що сплачуються з доходів від власності, віднесених до бенефіціарів пенсійних програм
<i>Мінус</i>	Сума пов'язаної плати за обслуговування

<i>Мінус</i>	Загальна вартість пенсій, що виплачуються як допомога по соціальному страхуванню пенсійними фондами,
додається до наявного доходу, чи скоригованого наявного доходу домогосподарств на рахунках використання доходу, перш ніж розрахувати заощадження.	

Таким чином, заощадження домашніх господарств мають обсяг, який мав би місце, якби пенсійні внески та пенсійні надходження не були відображені як поточні перекази на рахунку вторинного розподілу доходів. Ця коригувальна стаття необхідна для звірки заощаджень домогосподарств із змінами пенсійних прав, які в системі відображаються на рахунку фінансових операцій. Звісно, на рахунках використання доходу суб'єктів, що відповідають за виплату пенсій, потрібні зворотні коригування.

4.143 Момент відображення: коригування відображається залежно від дати проведення потоків, з яких воно складається.

4.144 Коригування змін пенсійних прав відображаються в наступному вигляді:

- a) використання на рахунках використання доходу секторів, до яких відносяться суб'єкти, що відповідають за виплату пенсій;
- b) використання на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів (для інституцій-нерезидентів);
- c) ресурси на рахунках використання доходу сектору домашніх господарств;
- d) ресурси на зовнішньому рахунку основних доходів та поточних переказів (для домогосподарств-нерезидентів).

ПЕРЕКАЗИ КАПІТАЛУ (D.9)

4.145

Визначення:

Перекази капіталу потребують придбання чи вибуття активу або активів за участі принаймні однієї зі сторін угоди. Незалежно від того, чи здійснюються вони в грошовій, чи в натуральній формі, вони призводять до пропорційних змін вартості фінансових або нефінансових активів, які відображаються в балансі однієї або обох сторін угоди.

4.146 Перекази капіталу в натуральній формі складаються з передачі права власності на актив (крім запасів і грошових коштів), або скасування зобов'язання кредитором, без отримання будь-якої компенсації взамін.

Переказ капіталу в грошовій формі складається з переказу коштів, які отримала перша сторона від реалізації активу чи активів (крім запасів) або які друга сторона може чи повинна використати для придбання активу чи активів (крім запасів).

Друга сторона (одержувач) зобов'язана використати грошові кошти для придбання активу або активів у якості умови здійснення переказу.

Передача вартості нефінансового активу оцінюється за оцінною вартістю, за якою активи, незалежно від того чи є вони новими, чи старими, могли б бути реалізовані на ранку, збільшеною на вартість транспортування, установки та інших витрат, пов'язаних з передачею права власності, які понесла сторона, що здійснює передачу, за винятком будь-яких аналогічних витрат, понесених одержувачем.

Передача фінансових активів оцінюються в такому ж порядку, що і інші придбання чи вибуття щодо фінансових активів чи зобов'язань.

4.147 Перекази капіталу включають податки на капітал (D.91), інвестиційні гранти (D.92) та інші перекази капіталу (D.99):

ПОДАТКИ НА КАПІТАЛ (D.91)

4.148

Визначення:

Податки на капітал (D.91) складаються з податків, що стягуються з нерегулярними та

дуже нечастими інтервалами з вартості активів чи чистої вартості активів, що перебувають у власності інституційних одиниць чи з вартості активів, що передаються між інституційними одиницями в результаті надання спадщини, подарунків чи в результатів інших переказів.

4.149 До податків на капітал включаються:

- a) перекази податків на капітал: податок на передачу цінностей, податок на спадщину й податки на подарунки між фізичними особами, які накладаються на капітал бенефіціарів. Податки на продаж активів не включаються;
- b) збори з капіталу: випадкові та виняткові податки на активи чи чисту вартість активів, що належать інституційним одиницям. Вони включають податки на збільшення вартості нерухомості, які представляють собою податки на збільшення вартості сільськогосподарських угідь за дозволом на проведення інженерної підготовки для комерційних або житлових цілей.

Податки на доходи від капіталу не відображаються у вигляді податків на капітал, вони відображаються як поточні податки на доходи, багатство тощо

4.150 Податки, що відображаються на рахунках, походять з двох джерел: суми, затверджені

згідно оцінок і декларацій або грошові надходження.

- a) При використанні оцінок та декларацій суми коригуються на коефіцієнт, що відображає оцінені і задекларовані суми, які ще не отримані. В якості альтернативного підходу, переказ капіталу на користь відповідних секторів відображається в сумі рівній такому коригуванню. Коефіцієнти оцінюються на основі минулого досвіду і поточних очікувань щодо оцінених та задекларованих сум, які ще не отримані. Вони є специфічними для різних видів податків;
- b) При використанні грошових надходжень, вони коригуються з урахуванням чиннику часу таким чином, що грошові кошти відносяться до моменту здійснення діяльності, яка призвела до виникнення податкового зобов'язання, або якщо вона не відома, - на дату визначення суми податку. Це коригування ґрунтується на середній різниці в часі між датою здійснення діяльності (або визначеної суми податку) та датою одержання грошових податків.

4.151 Податки на капітал відображаються як:

- a) зміни зобов'язань і чистої вартості активів (-) на рахунку операцій з капіталом секторів, до яких віднесені платники податків;
- b) зміни зобов'язань і чистої вартості активів (+) на рахунку операцій з капіталом органів завального управління;
- c) зміни зобов'язань і чистої вартості активів на рахунку операцій з капіталом решти світу; *ІНВЕСТИЦІЙНІ ГРАНТИ (D.92)*

4.152 Інвестиційні гранти (пр. 92) складаються з переказів капіталу у грошовій або натуральній формі, які здійснюються

урядами чи рештою світу на користь інших резидентів або нерезидентів ^{Визначення:} інституційними одиницями для фінансування всіх чи частини їх витрат на придбання основних засобів.[1]{2}[1]{2}]

Інвестиційні гранти, здійснені рештою світу, включають гранти, що сплачуються безпосередньо інститутами Європейського Союзу (наприклад, перекази, здійснені Європейським сільськогосподарським гарантійним фондом).

4.153 Інвестиційні гранти в натуральній формі складаються з передачі транспортного обладнання, техніки та іншого обладнання органами державного управління на користь інших суб'єктів-резидентів чи суб'єктів-нерезидентів, а також прямого надання будівель чи інших споруд для суб'єктів-резидентів чи суб'єктів-нерезидентів. 4.152.

4.154 Вартість накопичення капіталу, що здійснюється органами загального управління в інтересах інших секторів економіки, відображається як інвестиційні гранти, якщо

вигодонабувача можна ідентифікувати і він стає власником капіталу. У таких випадках накопичення капіталу відображається як зміни в активах на рахунку операцій з капіталом вигодонабувача і фінансується за рахунок інвестиційного гранту, який відображається у вигляді зміни зобов'язань і чистої вартості активів на одному рахунку.

- 4.155 Інвестиційні гранти (D.92) включають в себе як одноразові виплати, призначені для фінансування накопичення капіталу протягом одного періоду, так і ряд платежів з метою накопичення капіталу, здійснених в попередньому періоду. Ті частини щорічних виплат органів загального управління підприємствам, які являють собою амортизацію заборгованості підприємств, що виникла при здійсненні проектів щодо накопичення капіталу органів державного управління, розглядаються як інвестиційні гранти.
- 4.156 Гранти на пільги щодо відсотків, що надаються органами загального управління, не включаються до інвестиційних грантів. Прийняття на себе державними органами частки витрат на сплату відсотків є операцією з розподілу. Проте, якщо грант одночасно використовується для фінансування амортизації договірному боргу та для виплати відсотків, нарахованих на позиковий капіталі і, при цьому, відсутня можливість розділити ці два елементи, весь грант відображається в обліку як інвестиційний грант.
- 4.157 Інвестиційні гранти нефінансовим корпоративним та квазі-корпоративним підприємствам включають в себе, на додаток до грантів приватним підприємствам, капітальні гранти державним підприємствам, які відповідають визначенню інституційних одиниць, за умови, що державний департамент, який надає грант, не має ніяких вимог по відношенню до державного підприємства.
- 4.158 Інвестиційні гранти в секторі домашніх господарств включають гранти на обладнання та модернізацію, крім корпоративних або квазі-корпоративних підприємств, та гранти домогосподарствам на будівництво, купівлю й поліпшення житла.
- 4.159 Інвестиційні гранти на користь органів загального управління включають платежі (за винятком грантів на надання пільг зі сплати відсотків), здійснені на користь підгалузей органів загального управління з метою фінансування накопичення капіталу. Інвестиційні гранти в межах органів загального управління представляють собою потоки, що здійснюються в межах загального державного сектора, і не відображаються на консолідованому рахунку по сектору в цілому. Прикладами інвестиційних грантів в межах органів загального управління є перекази від центрального рівня державного управління на користь місцевого рівня державного управління з конкретною метою фінансування накопичення їх валового основного капіталу. Перекази, призначені для різних невизначених цілей, відображаються як поточні перекази в межах органів загального управління, навіть якщо вони використовуються для покриття витрат щодо накопичення капіталу.
- 4.160 Інвестиційні гранти некомерційним організаціям від органів загального управління та від решти світу відрізняються від поточних переказів на користь некомерційних організацій шляхом використання критеріїв, зазначених в пункті 4.159.
- 4.161 Інвестиційні гранти на користь решти світу обмежені переказами з конкретною метою фінансування накопичення капіталу одиницями-нерезидентами. Вони включають в себе, наприклад, односторонні перекази на будівництво мостів, доріг, заводів, лікарень та шкіл у країнах, що розвиваються, а також для будівництва будівель для міжнародних організацій. Вони можуть включати декілька платежів за певний період часу, а також разові платежі. До цієї статті також включається безкоштовне постачання основних засобів або їх постачання за зниженою вартістю.
- 4.162 Момент відображення: інвестиційні гранти у грошовій формі

відображаються, коли виникає зобов'язання щодо здійснення платежу.

Інвестиційні гранти в натуральній формі відображаються на момент передачі права власності на актив.

4.163 Інвестиційні гранти відображаються у вигляді.

- a) зміни зобов'язань і чистої вартості активів (-) на рахунку операцій з капіталом органів державного управління;
- b) зміни зобов'язань і чистої вартості активів (+) на рахунку операцій з капіталом секторів, що отримують гранти;
- c) зміни зобов'язань і чистої вартості активів на рахунку операцій з капіталом решти світу;

ІНШІ ПЕРЕКАЗИ КАПІТАЛУ (D.99)

4.164 Інші перекази капіталу (D.99) включають перекази, крім інвестиційних грантів та податків на капітал, які самі не здійснюють перерозподіл доходів, а

Визначення: здійснюють перерозподіл заощаджень чи багатства серед різних секторів чи підгалузей[1]{2}[3]

економіки чи решти світу. Вони можуть здійснюватися в грошовій або натуральній формі (наприклад, прийняття боргу чи анулювання боргу) і відповідають визначенню добровільних переказів багатства.

4.165 Інші перекази капіталу включають наступні операції:

- a) платежі органами загального управління чи рештою світу на користь капітальних товарів, зруйнованих чи пошкоджених в результаті військових дій, інших політичних подій чи стихійних лих (повені тощо);
- b) перекази від органів загального управління на користь нефінансових корпоративних та квазі-корпоративних підприємств для покриття збитків, накопичених протягом декількох фінансових років або екстраординарних збитків внаслідок причин, що не залежать від підприємства (навіть у випадку вливання капіталу);
- c) перекази між підгалуззями органів загального управління, призначені для покриття непередбачених витрат або накопиченого дефіциту. Зазначені перекази між підгалуззями органів загального управління є потоками в межах загального державного сектора і не відображаються на консолідованому рахунку для сектора в цілому;
- d) одноразові преміальні виплати по заощадженнях, надані органами загального управління домашнім господарствам для заохочення за заощадження, що здійснювалися протягом декількох років;
- e) спадщина, дорогі подарунки фізичних осіб та пожертвування, що передаються між суб'єктами, які належать до різних секторів, в тому числі спадщина чи дорогі подарунки

некомерційних установ (НКУ). Прикладами допомоги НКУ є допомога університетам на покриття витрат на будівництво нових житлових коледжів, бібліотек, лабораторій і т.д.;

- f) пов'язана операція щодо списання боргів за угодою між інституційними одиницями, що належать до різних секторів чи підгалузей (наприклад, списання органами державного управління бору, який вони зобов'язані сплатити іноземній державі; платежі на виконання гарантій, які звільняють боржника, що не виконав свої зобов'язання, від своїх зобов'язань), за винятком єдиного випадку, коли податки і соціальні внески сплачуються на користь загального державного сектору (див. 4.165 (j)). Таке списання за взаємною згодою

розглядається як переказ капіталу від кредитора на користь боржника в сумі, що дорівнює вартості непогашеного боргу на момент списання. Аналогічно, пов'язана операція щодо прийняття боргу та інші аналогічні операції (виконання гарантій, пов'язаних з нестандартними гарантійними схемами, реструктуризація боргу, частина якого погашається чи передається) є ще одним різновидом переказу капіталу. Однак сюди не включаються:

- (1) списання фінансових вимог та прийняття зобов'язань щодо квазі-корпорації власником квазікорпорації. Цей випадок розглядається як операція з власним капіталом та акції інвестиційного фонду (F.5);
- (2) анулювання боргу та прийняття боргу щодо державної корпорації органом державного управління, який надалі не відображається в системі як інституційна одиниця. Така операція відображається в інших змінах на рахунку обсягу активів (K.5);
- (3) анулювання борг та прийняття боргу щодо державної корпорації органом державного управління як етап триваючого процесу приватизації, що має завершитися в короткостроковій перспективі. Ця операція відображається як операція з власним капіталом та акції інвестиційного фонду (F.5)

Списання боргу не є операцією між інституційними одиницями а, отже, не відображається на рахунку операцій з капіталом чи рахунку фінансових операцій. Якщо кредитор приймає рішення щодо такого списання, ця операція відображається в інших змінах на рахунку обсягу активів кредитора та дебітора. Резерви по сумнівних боргах розглядаються як внутрішні бухгалтерські записи для інституційної одиниці-виробника і не відображаються, за винятком випадку очікуваних збитків за безнадійними кредитами, які обліковуються на балансових статтях балансу. Одностороння відмова від боргу боржником також не розглядається як операція та не відображається;

g) частина реалізованого приросту капіталу (або збитків), яка перерозподіляється на інший сектор, як, наприклад, приріст капіталу, що перерозподіляється страховими компаніями на користь домашніх господарств. Проте, пов'язана операція переказу надходжень від приватизації на користь органів загального управління, що здійснюються опосередковано (наприклад, через холдингову компанію), відображається як фінансові операції з власним капіталом та акції інвестиційного фонду (F.5) і не мають ніякого впливу на рівень чистого кредитування/чистого запозичення органів загального управління;

- h) великі виплати в якості компенсації за пошкодження і травми, які не покриті страховими полісами (за винятком платежів органами загального управління чи рештою світу, описаних в (a)). Платежі, що присуджуються судами чи врегульовуються в позасудовому порядку. Прикладами є виплата компенсації за шкоду, заподіяну в результаті великих вибухів, розливу нафти, побічних ефектів лікарських засобів і т.д.;
- i) позачергові платежі до фондів соціального страхування, які здійснюються роботодавцями (у тому числі державними) або органами державного управління (в рамках своїх соціальних функцій), якщо ці платежі спрямовані на підвищення страхових резервів цих фондів. Супроводжувальне коригування від фондів соціального страхування на користь домашніх господарств також відображається як інші капітальні перекази (D.99);
- j) якщо податки чи соціальні внески, що сплачуються на користь загального

державного сектору, відображаються на основі оцінок та декларацій, частина, яка навряд чи буде отримана, коригується в тому ж звітному періоді. Це здійснюється шляхом відображення у статті «Інший переказ капіталу» (D.99) запису під статтю D.995 між органами загального управління та відповідними секторами. Потік статті D.995 поділяється відповідно до кодів відповідних податків та соціальних внесків;

k) розрахунки за страхуванням в результаті катастрофи: після катастрофи загальна сума вимог, пов'язаних з катастрофою, яка отримується за даними страхової галузі, відображається як переказ капіталу від страхових корпорацій на користь страхувальників. Якщо інформація щодо вимог, пов'язаних з катастрофою, не може бути надана страховою галуззю, ці вимоги оцінюються як різниця між фактичними вимогами та скоригованими вимогами у періоді настання катастрофи.

l) активи, створені громадою, відповідальність щодо утримання яких лежить на органах державного управління.

4.166 Момент відображення визначається в наступному порядку:

a) інші перекази капіталу у грошовій формі відображаються, коли настає час оплати платежу;

b) інші перекази капіталу в натуральній формі відображаються на момент передання права власності на актив чи зобов'язання, скасованого кредитором.

4.167 Інші перекази капіталу відображаються у змінах зобов'язань та чистій вартості активів

на рахунок операцій з капіталом секторів та решти світу;

ДОДАТОК: Право співробітників придбати акції

4.168 Особливою формою доходів у натуральній формі є практика надання роботодавцем співробітнику права на придбання акцій (ППА) (часток) у майбутньому. ППА схоже на фінансовий дериватив і співробітник не може використати право, оскільки ціна акцій в даний момент нижча ціни, за якою він може скористатися своїм правом, або він перестав працювати на вказаного роботодавця, а отже втратив своє право придбання акцій.

4.169 Зазвичай роботодавець інформує своїх співробітників щодо свого рішення стосовно продажу опціону на придбання акцій за певною ціною (ціна виконання або ціна реалізації) через певний час за певних умов (коли, наприклад, співробітник все ще продовжує працювати на підприємстві чи коли це залежить від показників діяльності підприємства). Момент відображення права співробітників на придбання акцій на національних рахунках має визначатися ретельно. «Дата надання» - це дата, коли опціон передається співробітнику, «дата вступу в права» - це найбільш рання дата, коли опціон може бути виконаний, «дата виконання» - це дата фактичного виконання (закінчення терміну) опціону.

4.170 Рекомендації щодо відображення РМСФЗ полягають у визначенні справедливої вартості опціону на дату надання, яка визначається шляхом множення ціни виконання, що діяла на момент операції, на кількість опціонів, які очікується виконати на дату вступу в права і поділеної на кількість очікуваних років обслуговування до дати надання права.

4.171 Згідно ЄСР за відсутності ринкової ціни чи оцінки, здійсненої корпорацією відповідно до наведених рекомендацій, оцінка опціонів може бути визначена за допомогою моделі ціноутворення опціону на акції. Ці моделі використовують дві особливості вартості опціонів. Перша особливість - це прогнозування суми,

на яку ринкова ціна акцій перевищуватиме ціну виконання на дату надання права. Друга особливість дає можливість стверджувати, що між датою надання права та датою виконання ціна зростатиме і далі.

- 4.172 До виконання опціону, механізм стосунків між роботодавцем та співробітником носить характер фінансового деривативу і відображається на рахунках фінансових операцій обох сторін відповідним чином.
- 4.173 Оцінка вартості ППА має здійснюватися на дату надання. Ця сума має включатися як частина оплати праці найманих працівників, що розподіляється протягом періоду між датою надання та датою надання права, якщо це можливо. Якщо це неможливо, то вартість опціону має бути відображена на дату надання права.
- 4.174 Витрати на адміністрування ППА несе роботодавець, які розглядаються як частина проміжного споживання в порядку аналогічному для будь-яких інших адміністративних функцій, пов'язаних з оплатою праці найманих працівників.
- 4.175 Хоча вартість опціону на акції розглядається як дохід, для ППА інвестиційний дохід відсутній.
- 4.176 На рахунку фінансових операцій, придбання ППА домогосподарствами співставляється з відповідною частиною оплати праці найманих працівників з відповідним зобов'язанням роботодавця.
- 4.177 У принципі, будь-яка зміна вартості між датою надання та датою надання права повинна розглядатися як частина оплати праці найманих працівників, в той час, як будь-яка зміна вартості між датою надання права та датою виконання не розглядається як оплата праці найманих працівників, а розглядається як доходи чи збитки від зміни вартості. На практиці малоімовірно, що оцінка витрат ППА для роботодавців буде переглядатися між датою надання та датою виконання. Тому, з практичних міркувань, вся сума збільшення між датою надання та датою виконання розглядається як доходи чи збитки від зміни вартості. Перевищення вартості ціни акцій над ціною виконання є доходом від збільшення вартості для співробітника та збитком від зменшення вартості для роботодавця, і навпаки.
- 4.178 При виконання ППА запис в балансі замінюється вартістю придбаних акцій (часток). Така зміна класифікації відбувається через операції на рахунку фінансових операцій, а не через інші зміни на рахунку обсягу активів.